

**Strategija izjednačavanja mogućnosti za
osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice u
razdoblju od 2009. -2013. godine**

Velika Gorica, listopad 2008.

1. UVOD

Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. – 2015. godine

Vlada Republike Hrvatske je na temelju članka 30. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske („Narodne novine“, bor.101/98, 15/2000, 117/2001, 199/2003 i 30/2004), na sjednici održanoj 5. lipnja 2007. godine, donijela **Nacionalnu strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. – 2015. godine** (dalje= Nacionalna strategija). Nakon Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2003. – 2006. godine, nova Nacionalna strategija je i dalje usmjerena prema *snaženju zaštite prava osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju*. Također, Nacionalna strategija naglašava *nužnost uspostave jedinstvene politike za osobe s invaliditetom u Republici Hrvatskoj bez obzira na vrijeme, vrstu i okolnosti nastanka invaliditeta, a u kojoj je osobito istaknuta aktivna uloga samih osoba s invaliditetom i njihovih udruga*. Nacionalna strategija je u potpunosti usklađena sa *međunarodnim standardima* te ih i dalje *kontinuirano prati, kako bi se osobama s invaliditetom osigurala najviša razina suvremene zaštite, pristupačnost svim pravima i njihovo ostvarivanje bez diskriminacije*. Neizostavna zadaća Nacionalne strategije jest i *stvaranje preduvjeta za otvorenost i pristupačnost svih područja života i djelovanja osobama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju*.

Kao što je spomenuto, politika prema osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj zasniva se na suvremenim međunarodnim standardima, koji uključuju temeljna načela ljudskih prava kao što je *načelo nediskriminacije, te načelo međuzavisnosti i nedjeljivosti svih ljudskih prava, a što čini nužnim ostvarivanje pristupačnosti svih građanskih i političkih, kao i socijalnih, kulturnih i gospodarskih prava osobama s invaliditetom*. Usvajanjem međunarodne regulative, Republika Hrvatska je pokazala svoju pripadnost krugu demokratskih zemalja koje uvažavaju načela demokracije, pravne države i vladavine prava, te poštivanje ljudskih prava. Vezano uz područje od posebnog interesa za osobe s invaliditetom, Republika Hrvatska je u svoj pravni sustav ugradila načela Opće deklaracije o ljudskim pravima, te je postala stranka: Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, Konvencije o uklanjanju svih oblika rasne diskriminacije, Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena, Konvencije protiv mučenja i drugih oblika okrutnog, nečovječnog

ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, Konvencije o pravima djeteta, kao i njihovih dodatnih protokola.

Konvencija o pravima osoba s invaliditetom Ujedinjenih naroda rezultat je kontinuiranog i učinkovitog djelovanja osoba s invaliditetom u svojim sredinama, ali i njihove aktivnosti na globalnoj razini, posebice u svrhu prepoznavanja i izjednačavanja potreba ove vrlo široko zastupljene skupine u društvu. Svrha Konvencije o pravima osoba s invaliditetom sadržana je u njezinom 1. članku koji ju definira kao *»unapređivanje, zaštitu i osiguranje punog i ravnopravnog uživanja ljudskih prava i temeljnih sloboda osoba s invaliditetom i unapređenje njihovog urođenog dostojanstva«*. Tematska područja Konvencije ogledaju se u općim načelima, kao što su: nediskriminacija, sudjelovanje i uključivanje u društvo, poštivanje razlika, jednake mogućnosti, pristupačnost, jednakost između muškaraca i žena, te poštivanje djece s teškoćama u razvoju. Uz Konvenciju je usvojen i Fakultativni protokol kojim se *uspostavlja sustav pojedinačnih pritužbi za osobe kojima su od strane država stranaka povrijeđena prava po Konvenciji*. Republika Hrvatska je, nastavno na već iskazanu podršku pregovaračkom procesu, kao i izradi samog teksta Konvencije, među prvih dvadeset država pristupila i njenom potpisivanju dana 30. ožujka 2007. godine. Stoga sadašnji zakonski okvir i potpora, koju Konvencija uživa među osobama s invaliditetom, predstavljaju dodatni poticaj i obvezu hrvatske Vlade da Konvenciju učini dijelom zakonodavstva i svakidašnjom praksom, ali i potrebu da ona zaživi u svijesti pojedinca kao opće dobro.

Ključni dokument koji usmjerava djelovanje europskih država na ovom području u sljedećih deset godina je **Akcijski plan Vijeća Europe za promicanje prava i potpunog sudjelovanja u društvu osoba s invaliditetom**: poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom u Europi 2006. – 2015. On sadrži smjernice za unapređenje svih temeljnih područja djelovanja od interesa za osobe s invaliditetom, a na načelima nediskriminacije, jednakih mogućnosti, te uključivanja osoba s invaliditetom u društvene procese i procese odlučivanja. Zabranjuje diskriminacija po bilo kojoj osnovi, a što se odnosi i na osobe s invaliditetom. Posebice je važan Protokol br. 12 uz Konvenciju, kojeg je Republika Hrvatska stranka, a koji sadrži odredbu o općoj zabrani diskriminacije i također omogućuje osobama s invaliditetom u zemljama strankama rješavanje sporova pri Europskom sudu za ljudska prava. Republika Hrvatska je stranka i **Europske socijalne povelje**, koja člankom 15. propisuje kako *svaka osoba s invaliditetom ima pravo na profesionalnu izobrazbu, kao i na socijalnu i profesionalnu rehabilitaciju, neovisno o podrijetlu i naravi svojeg invaliditeta, uz istovremeno obvezivanje država stranaka na poduzimanje odgovarajućih mjera u cilju ostvarenja navedenih prava*.

Povelja o temeljnim pravima Europske unije predstavlja dokument Europske unije u kojem se na jednom mjestu jamče politička i građanska prava. Iako ona do proglašenja Ustava Europske unije neće imati pravno obvezujući učinak u Republici Hrvatskoj, njezina je snaga u načelima koja proklamira, a podržavaju ih svi demokratski sustavi europskih država. Poveljom se štiti dostojanstvo čovjeka, zabranjuje diskriminacija i to konkretnim navođenjem invaliditeta, te traži uključivanje osoba s invaliditetom u život zajednice. U cilju snaženja djelovanja na području od interesa za osobe s invaliditetom, tijekom Europske godine osoba s invaliditetom (2003.) na Europskom kongresu osoba s invaliditetom 2002. donesena je **Madridska deklaracija** kojom se proklamira *prava osoba s invaliditetom kao punopravnih, integriranih i nediskriminiranih građana s ravnopravnim pristupom svim društvenim bogatstvima.*

Ostali brojni pravni izvori Europske unije koji pridonose daljnjem usklađivanju nacionalnog zakonodavstva na području od posebnog interesa za osobe s invaliditetom su:

- Preporuka Vijeća od 4. lipnja 1998. o parkirnoj kartici za osobe s invaliditetom 98/379/EZ;
- Rezolucija Vijeća od 17. lipnja 1999. o jednakim mogućnostima zapošljavanja za osobe s invaliditetom 31999Y0702(01);
- Rezolucija Vijeća od 15. srpnja 2003. o promicanju zapošljavanja i socijalnoj integraciji osoba s invaliditetom 32003G0724(01);
- Rezolucija Vijeća od 6. veljače 2003. – Mogućnost pristupa kojom se poboljšava uključivanje osoba s invaliditetom u društvo temeljeno na znanju 320003G0218(03);
- Rezolucija Vijeća od 5. svibnja 2003. o jednakim mogućnostima obrazovanja i izobrazbe za učenike i studente s invaliditetom 320030604(01);
- Rezolucija Vijeća od 6. svibnja 2003. o dostupnosti kulturne infrastrukture i kulturnih aktivnosti osobama s invaliditetom.

Obveze tijela državne uprave prema osobama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju

Nacionalna strategija obvezuje tijela državne uprave na provođenje sadržanih mjera o provedbi kojih će godišnje izvještavati Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo Vlade). Tijela državne uprave dužna su u svoje godišnje planove uvrstiti mjere za provedbu u skladu s Nacionalnom strategijom te osigurati sredstva iz državnog proračuna za svaku godinu. Nacionalna strategija predviđa da u četverogodišnjem razdoblju tijela državne uprave, u suradnji s jedinicama lokalne

samouprave, udrugama osoba s invaliditetom, udrugama koje skrbe o osobama s invaliditetom, te znanstveno-stručnim institucijama provedu sve sadržane mjere.

Sukladno Nacionalnoj strategiji *jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave* **dužne su izraditi lokalne strategije/programe u svrhu izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom.**

Grad Velika Gorica izvršava ovlasti i obveze što proizlaze iz njegova samoupravnog djelovanja preko tijela Grada Velike Gorice, mjesne samouprave, gradskih upravnih tijela i javnih službi, a na dobrobit građana Grada Velike Gorice.

Slijedom navedenoga, a imajući u vidu specifične potrebe osoba s invaliditetom i njihov udio u ukupnom broju stanovnika Grada Velike Gorice (**8.75%**) i na dosadašnje rezultate Grada Velike Gorice postignute u ostvarivanju potreba osoba s invaliditetom i suradnju s udrugama koje okupljaju osobe s invaliditetom, a koje djeluju na području Grada Velike Gorice, izrađena je **Strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice u razdoblju od 2009. - 2013. godine** (u daljnjem tekstu= Velikogorička strategija).

Prihvaćanjem i provođenjem mjera Velikogoričke strategije uspostavlja se učinkovit i odgovoran sustav cjelovite skrbi o osobama s invaliditetom Grada Velike Gorice.

Velikogorička strategija slijedi strukturu i sadržaj Nacionalne strategije.

U Velikogoričkoj strategiji navedene su mjere i aktivnosti za čije se provođenje traži suradnja lokalne razine, te mjere i aktivnosti koje će gradski odjeli poduzimati i provoditi samostalno, ili u suradnji s tijelima državne uprave, ustanovama i trgovačkim društvima u vlasništvu Grada Velike Gorice, udrugama osoba s invaliditetom, udrugama koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom i drugima.

Navedene mjere s nositeljima i rokovima provedbe u Velikogoričkoj strategiji, razvrstane su prema područjima značajnima za osobe s invaliditetom.

Svrha Velikogoričke strategije je unapređivanje, zaštita i osiguravanje punog i ravnopravnog uživanja svih ljudskih prava i temeljnih sloboda osoba s invaliditetom i unapređivanje i poštivanje njihova urođenog dostojanstva.

Temeljna načela Velikogoričke strategije: poštivanje urođenog dostojanstva, osobne autonomije uključujući slobodu izbora i neovisnost osoba; nediskriminaciju; puno i učinkovito sudjelovanje i uključivanje u društvo; poštivanje različitosti i prihvaćanje invaliditeta kao dijela ljudske različitosti i čovječnosti; jednakost mogućnosti; pristupačnost; jednakost muškaraca i žena; poštivanje sposobnosti razvoja djece s teškoćama u razvoju i poštivanje prava djece s teškoćama u razvoju na očuvanje vlastitog identiteta.

Ciljevi Velikogoričke strategije usmjereni su prema osiguravanju potpune integracije osoba s invaliditetom u važnim životnim područjima ravnopravnim sudjelovanjem u političkom, javnom i kulturnom životu; u procesu odgoja i obrazovanja; u zapošljavanju, zdravstvu i rehabilitaciji; u socijalnoj zaštiti; u pravnoj zaštiti i zaštiti od nasilja; u istraživanjima i u drugim područjima.

Velikogorička strategija u potpunosti promovira **građansku perspektivu i socijalni model djelovanja prema osobama s invaliditetom** utemeljen na sustavu primjene ljudskih prava. U potpunosti odbacuje poistovjećivanje osobe s invaliditetom s ulogom pacijenta kojemu je potrebna zdravstvena ili neka druga skrb. Naglasak je na sposobnostima osobe koja će, nakon što društvo ukloni postojeće prepreke, ostvariti svoj potpuni razvoj.

Osobita se važnost daje **udrugama osoba s invaliditetom** koje tijekom cijelog procesa, od kreiranja, realizacije i evaluacije mjera i aktivnosti, trebaju biti istinski partner vlasti.

U planiranju i provođenju mjera i aktivnosti na svim područjima Strategije osobitu pažnju treba posvetiti pojedinim skupinama unutar cjelokupne populacije osoba s invaliditetom:

- ženama i djevojkama s invaliditetom koje su vrlo često suočene s višestrukom diskriminacijom s obzirom na spol i invaliditet;
- osobama s teškim invaliditetom koje trebaju visoku razinu društvene podrške a kvaliteta njihova života najdirektnije ovisi o razvijenosti servisa i usluga u zajednici;
- djeci s teškoćama u razvoju treba omogućiti uživanje svih prava sukladno Konvenciji o pravima djeteta kao svoj drugoj djeci;
- mladim osobama s invaliditetom koji se kao osobito ranjiva skupina suočavaju s nizom zapreka u procesu obrazovanja, zapošljavanja, stanovanja i sl.;
- osobama s invaliditetom starije životne dobi koje postaju sve brojnija i značajnija društvena skupina i izazov kreiranju politika za osobe s invaliditetom.

Navedene skupine osoba s invaliditetom zahtijevaju multidisciplinarni pristup u planiranju i provođenju mjera i aktivnosti na svim područjima djelovanja.

U provođenju mjera i aktivnosti na svim područjima, Velikogorička strategija se rukovodi glavnim ciljem, ukidanjem **svake diskriminacije na temelju invaliditeta**, koja predstavlja svako ograničavanje ili isključivanje na temelju invaliditeta, posljedica kojega je narušavanje integriteta osobe. Invaliditet ne smije biti razlog uskraćivanju ili narušavanju

ljudskih prava i temeljnih sloboda na kulturnom, političkom, gospodarskom i svakom drugom području.

Strategija će u potpunosti djelovati na temeljima **socijalne kohezije** kao glavnoga temelja izgradnje i održavanja socijalnog društva. Povezivanjem i integriranjem svojih vrijednih ljudskih i materijalnih potencijala Grad Velika Gorica može jamčiti određenu razinu dobrobiti svim svojim građanima, osobito vrlo ranjivim grupama kao što su to osobe s invaliditetom.

1.2.1. Područja djelovanja Velikogoričke strategije

Grad Velika Gorica će, tijekom razdoblja primjene Velikogoričke strategije, provoditi mjere i aktivnosti za sve osobe s invaliditetom u Gradu Velikoj Gorici na područjima: *Obitelj i život u zajednici, Odgoj i obrazovanje, Zdravstvena zaštita, Socijalna pomoć i skrb, Stanovanje, mobilnost i pristupačnost, Zapošljavanje, rad i profesionalna rehabilitacija, Pravna zaštita i zaštita od nasilja i zlostavljanja, Informiranje, komunikacija i podizanje javne razine svijesti, Civilno društvo, Šport i rekreacija, Kultura i Međunarodna suradnja.*

Područja djelovanja Velikogoričke strategije uvjetno su podijeljena, a mjere i aktivnosti međusobno se nadopunjuju i uvjetuju. Veći je dio mjera u izravnoj nadležnosti gradskih upravnih tijela i institucija, ali su jednako značajne i mjere u nadležnosti ministarstva i državnih institucija koje se ne mogu uspješno ostvariti bez aktivnog sudjelovanja tijela lokalne i regionalne razine.

1.2.2. Temeljni podaci o osobama s invaliditetom

Invaliditet predstavlja važan medicinski, gospodarski, socijalni i politički problem svakog društva, a, prema procjenama, oko 10% stanovnika svijeta su osobe s invaliditetom. S obzirom na to da posljedice invaliditeta pogađaju i članove obitelji, može se slobodno reći da četvrtina svjetskog stanovništva u svom svakodnevnom životu ima teškoća zbog invaliditeta. Napredak znanosti, tehnike i tehnologije s jedne strane sprečava razvoj i ublažava posljedice određenih oblika i vrsta invaliditeta, ali, istodobno, djeluje na povećanje ukupnog udjela stanovništva s invaliditetom.

Suvremeno društvo visoke civilizacijske razine koje štiti i promiče sustav ljudskih prava ozbiljno shvaća sva pitanja koja se odnose na osobe s invaliditetom i njihovu cjelokupnu integraciju u društveni život.

Za planiranje i provođenje aktivnosti namijenjenih osobama s invaliditetom važno je definirati pojam invaliditeta, odnosno definirati osobe s invaliditetom. Konvencija naglašava socijalnu dimenziju invaliditeta, ističući da se „*pojam invaliditeta razvija i proistječe iz interakcije osoba s invaliditetom s barijerama u stavovima i barijerama u okolini koje onemogućuju njihovo potpuno i djelotvorno sudjelovanje u društvu ravnopravno s drugim osobama*”.

1.2.3. Pregled stanja u Gradu Velikoj Gorici po pitanju osoba s invaliditetom

Prema *Zakonu o hrvatskom registru osoba s invaliditetom* (NN br. 64/01) invaliditet je trajno ograničenje, smanjenje ili gubitak (koje proizlazi iz oštećenja zdravlja) sposobnosti izvršenja neke funkcije primjerne životnoj dobi osobe i odnosi se na sposobnosti, u obliku složenih aktivnosti i ponašanja, koje su općenito prihvaćene kao bitni sastojci svakodnevnog života.

Na području Grada Velike Gorice, prema posljednjem *Popisu stanovništva, kućanstava i stanova iz 2001. godine*, živi 5.559 osoba s različitom vrstom i stupnjem invaliditeta što čini 8,75 % stanovnika Grada, od toga 3.220 muškaraca ili 10,45 % ukupne muške populacije i 2.339 žena ili 7,15 % ukupne ženske populacije. S obzirom na uzrok invaliditeta kod najvećeg broja osoba s invaliditetom njegov uzrok je bolest - 2.584 osobe ili 46,48 %; slijede invalidi rada -1.411 osoba ili 25,38%; zatim osobe kod kojih je uzrok invaliditeta Domovinski rat i njegove posljedice - 630 osoba ili 11,33 %; osobe kod kojih je invaliditet prisutan od rođenja - 296 osoba ili 5,32 %; osobe s ostalim uzrocima invaliditeta – 292 ili 5,25 %; osobe čiji je invaliditet prouzročen prometnom nesrećom- 260 osoba ili 4,67 %, te osobe kod kojih je uzrok invaliditeta Drugi svjetski rat i njegove posljedice- 86 ili 1,54 %.

Podaci o fizičkoj pokretljivosti osoba s invaliditetom pokazuju da je 915 osoba ili 16,45 % trajno ograničeno pokretno uz pomoć štapa, štaka ili hodalice; 112 osoba ili 2,01 % trajno nepokretan te 90 osoba s invaliditetom ili 1,61 % je pokretno uz pomoć invalidskih kolica.

Podaci dobiveni iz Popisa daju opću sliku o osobama s invaliditetom, dok će se detaljnija saznanja o broju, vrsti, stupnju i težini invaliditeta dobiti iz Hrvatskog registra o osobama s invaliditetom.

Saznanje o odgovarajućim podacima o invaliditetu preduvjet je za planiranje preventivnih mjera i donošenje programa za osobe s invaliditetom.

Napomena: Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice nositelj je svih mjera Velikogoričke strategije i nadležno je za Velikogoričku strategiju.

2. PROGRAM DJELOVANJA PO PODRUČJIMA

2.1. OBITELJ I ŽIVOT U ZAJEDNICI

Obitelj je najviša društvena vrijednost i najznačajnija zajednica za svaku osobu, a za razvoj i uspješnu integraciju osobe s invaliditetom uloga obitelji je presudna. Cjelokupno djelovanje društva za poboljšanje kvalitete života obitelji, pa tako i obitelji osoba s invaliditetom, oslanja se na postojeće strateške dokumente nacionalne razine: *Nacionalnu politiku za promicanje ravnopravnosti spolova, Nacionalni plan aktivnosti za prava i interese djece od 2007. do 2012., Nacionalnu populacijsku politiku, Nacionalnu strategiju zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2005. do 2007. i Protokol o postupanja u slučaju nasilja u obitelji.*

Postoje dva modela djelovanja prema osobama s invaliditetom koje Republika Hrvatska zagovara i koristi u Nacionalnoj strategiji i lokalnim strategijama:

1. Socijalni model se temelji na filozofiji inkluzije koja smatra da svatko na svoj način može pridonijeti društvu i da mu, prije svega, pripada. Na osobu s invaliditetom gleda se kroz njezine mogućnosti, sposobnosti i interese. Položaj osoba s invaliditetom društveno je uvjetovan i stoga se društvo treba prilagođavati njihovim potrebama.

2. Model u zajednici utemeljene rehabilitacije koristi se kao alternativa institucijskoj zaštiti. Ovaj model polazi od temeljne pretpostavke da zajednica treba stvoriti uvjete za razvoj rehabilitacije, ravnopravnosti i socijalne integracije osoba s invaliditetom.

Ciljevi ovoga modela su:

- integracija u društvenu sredinu preko regionalnih službi podrške i skrbi te poticanje izgradnje trajnijih međuljudskih odnosa;
- život u obitelji (domu);

- stvaranje što normalnijih uvjeta života i odgovarajućeg sustava usluga na području stanovanja, zapošljavanja i slobodnog vremena;
- inkluzivno obrazovanje koje omogućuje djeci s teškoćama u razvoju obrazovanje u redovnim uvjetima.

Iako moderna obitelj tijekom zadnjih godina doživljava niz transformacija koje nužno djeluju na njezinu stabilnost, obitelj koja se susreće s teretom invaliditeta izložena je dodatnim promjenama i nerijetko treba snažnu društvenu podršku za svoj opstanak.

Suočavanje obitelji s dijagnozom djeteta ili odraslog člana iznimno je stresna situacija koja potpuno mijenja obiteljsku dinamiku. Podizanje djeteta s teškoćama u razvoju iziskuje dodatne psihofizičke i materijalne napore, dodatna znanja za roditelje, drugu djecu i eventualne druge članove u obitelji. Pravodobna i interdisciplinarna stručna pomoć obitelji može uspješno spriječiti dublje poremećaje i progresiju oštećenja.

Osobi s invaliditetom i njezinoj obitelji treba omogućiti potpunu integraciju u uređenoj, dostupnoj i prilagođenoj zajednici.

Sa ciljem promicanja ljudskih prava osoba s invaliditetom, podrške osobi s invaliditetom i njezinoj obitelji te njihovoj inkluziji u život lokalne zajednice provodit će se sljedeće mjere i aktivnosti:

MJERA 1.

Osnivanje Savjetovališta za djecu s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom

Aktivnosti: Cilj *Savjetovališta za djecu s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom* je pružanje pomoći roditeljima na samom početku suočavanja s problemima koji se pojavljuju u obiteljima djece s teškoćama u razvoju te dostupnosti informacijama o svim pravima osoba s invaliditetom. Kako bi se ostvario postavljeni cilj poduzeti će se sljedeće aktivnosti:

- uspostavljanje suradnje s Informacijskim centrom
- uključivanje u rad Savjetovališta stručnjaka različitih profila: pravnik, socijalni radnik, psiholog, liječnik, prof. rehabilitacije, prof. logoped, prof. socijalni pedagog i defektolog
- definiranje lokacije i vremena rada Savjetovališta
- financijska potpora

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Centar za socijalnu skrb Velika Gorica
Ustanove zdravstva
Udruge koje okupljaju osobe s invaliditetom i koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom

Rok: 30.06.2009. godine

MJERA 2.

Senzibiliziranje javnosti o važnosti obiteljskog života djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom

Aktivnosti: Kako bi se promicale obiteljske vrijednosti i naglasio značaj obiteljskog okruženja za razvoj djece s teškoćama u razvoju i život osoba s invaliditetom provoditi će se sljedeće aktivnosti:

- stručna predavanja
- tribine
- obilježavanje Međunarodnog dana obitelji

Nositelj:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Udruge koje okupljaju osobe s invaliditetom i koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom
Centar za djecu, mlade i obitelj
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Mediji

Rok: Kontinuirano.

MJERA 3.

Izvaninstitucionalna podrška osobama s invaliditetom i članovima njihovih obitelji

Aktivnosti: U svrhu poboljšanja kvalitete života roditelja koji imaju djecu s teškoćama u razvoju kao i pospješivanja neovisnijeg života osoba s invaliditetom provoditi će se sljedeće aktivnosti:

- kontinuirana financijska potpora programu „Osobni asistent“
- podržavanje drugih programa koji pospješuju neovisnost osoba s invaliditetom

Nositelj:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Gradsko društvo Crvenog križa Velika Gorica

Rok: Kontinuirano.

MJERA 4.

Ustroj gradskog registra osoba s invaliditetom

Aktivnosti: Kako bismo imali što detaljnije podatke o osobama s invaliditetom, o vrstama i stupnju tjelesnih i mentalnih oštećenja osoba s invaliditetom, a u svrhu planiranja ciljanih programa, poduzeti će se sljedeće aktivnosti:

- prikupljanje statističkih podataka o osobama s invaliditetom sa područja Grada Velike Gorice iz Hrvatskog registra osoba s invaliditetom
- prikupljanje podataka od Centra za socijalnu skrb, Zavoda za javno zdravstvo
- prikupljanje podataka od udruga koje okupljaju osobe s invaliditetom i programski djeluju u korist osoba s invaliditetom

Nositelj:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Rok: 31.12.2009. godine

2.2. ODGOJ I OBRAZOVANJE

Odgoj i obrazovanje predstavljaju temeljni uvjet društvene uključenosti i neovisnosti osoba s invaliditetom. Većina međunarodnih dokumenata ističe kvalitetan odgoj i obrazovanje kao jedno od prioritarnih područja za djecu i mlade, a također i za one s teškoćama u razvoju.

Područje odgoja i obrazovanja strateški se odvija prema *Planu razvoja sustava odgoja i obrazovanja 2005. do 2010. te Nacionalnom planu aktivnosti za prava i interese djece 2006. do 2012.* Ovi dokumenti donose mjere kojima se unapređuje i ujednačava kvaliteta cjelokupnog sustava na državnoj razini i **jamče jednake mogućnosti za puni razvoj potencijala svakog pojedinca s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama.**

Temeljni je cilj za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama odgojno-obrazovni sustav učiniti dostupnim i prohodnim kako bi se osigurala načela - *Škola za sve i Cjeloživotno obrazovanje.* Obrazovanje je sveobuhvatno i odnosi se na sva životna razdoblja.

Ustanove redovnog obrazovanja i specijaliziranih programa treba poticati na pružanje podrške osobama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju.

Djeca predškolske dobi iz posebnih odgojnih skupina ne bi smjela biti izolirana od druge djece već bi, uz provedbu programa prilagođenog njihovim posebnim potrebama, trebala biti uključena u sve redovite aktivnosti vrtića s mogućnošću njihove kasnije integracije u redovite skupine. U Gradu Velikoj Gorici postoje dva vrtića: Dječji vrtić Velika Gorica i Dječji vrtić Ciciban. Dječji vrtić Velika Gorica obuhvaća 14 lokacija, dok Dječji vrtić Ciciban obuhvaća 5 lokacija. U oba vrtića provodi se integracija djece sa teškoćama u razvoju u redovne programe. Vrijedno je istaknuti poseban program predškolskog odgoja za djecu s teškoćama u razvoju koji se provodi u područnom vrtiću Dječjeg vrtića Velika Gorica. Navedeni program je organiziran za 16-ero djece s teškoćama u razvoju raspoređenih u 3 odgojne skupine sa kojima rade prof. edukacijske rehabilitacije.

Prema *Zakonu o osnovnom školstvu* (Narodne novine 59/90, 26/93, 27/93, 29/94, 7/96, 59/01, 114/01, i 76/05) i *Pravilniku o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s*

teškoćama u razvoju («Narodne novine», broj 23/91) u redovnim osnovnim školama školuju se učenici s lakšim teškoćama u razvoju, učenici sa senzoričkim i motoričkim oštećenjima, učenici s lakom mentalnom retardacijom. Učenici s većim teškoćama u razvoju školuju se prema posebnim planovima i programima u posebnim organizacijama odgoja i obrazovanja zdravstva, socijalne skrbi i pravosuđa. Na našem području odgojno obrazovne programe za djecu s mentalnom retardacijom provodi *Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica*.

Sukladno članku 22. *Zakona o srednjem školstvu* («Narodne novine», broj 19/92, 26/93, 27/93, 50/95, 59/01, 114/01, i 81/05) te *Pravilniku o srednjoškolskom obrazovanju učenika s teškoćama i većim teškoćama u razvoju* («Narodne novine», broj 86/92), učenici se potpuno ili djelomično integriraju u redovne srednje škole, odnosno, učenici s većim teškoćama u razvoju školuju se u posebnim ustanovama prosvjete, zdravstva, socijalne skrbi i pravosuđa.

Učenici s većim teškoćama, umjerenom ili težom mentalnom retardacijom i učenici s autizmom ne obrazuju se već se osposobljavaju do 21. godine života.

Sa ciljem osiguravanja prava na kvalitetan odgoj i cjeloživotno obrazovanje osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju, Grad Velika Gorica provodit će sljedeće mjere i aktivnosti:

MJERA 5.

Integracija djece s teškoćama u razvoju u redovite odgojne skupine

Aktivnosti: Sa ciljem osiguranja što potpunije integracije djece s teškoćama u razvoju u redovite odgojne skupine poduzet će se sljedeće aktivnosti:

- osiguranje kadrovskih uvjeta
- osiguranje prostornih uvjeta
- financijska podrška udrugama koje rade s djecom s teškoćama u razvoju predškolske dobi

Nositelj:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Dječji vrtići Grada Velike Gorice

Udruga „Sunčica“

Rok: Kontinuirano.

Prema potrebi.

MJERA 6.

Integracija djece s teškoćama u razvoju u redovite obrazovne skupine te postupno uklanjanje arhitektonskih zapreka i uvođenja elemenata informacijske podrške za gluhe i slijepe osobe u objekte odgoja i obrazovanja

Aktivnosti: Sa ciljem osiguranja što potpunije integracije djece s teškoćama u razvoju u redovite programe poduzet će se sljedeće aktivnosti:

- postavljanje „linija vodilja“ u osnovnim školama u kojima su integrirana djeca s oštećenjima vida
- postavljanje ulazne rampe u škole koje pohađaju djeca s teškoćama u kretanju
- informatička podrška djeci s oštećenjem vida za potrebe praćenja nastavnog programa
- opremanje odgojno-obrazovnih ustanova specijalnim didaktičkim sredstvima
- iniciranje uklanjanja arhitektonskih barijera u srednjim školama
- označavanje razreda u osnovnim školama Brailleovim pismom

Nositelj:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Upravni odjel za izgradnju, komunalne djelatnosti i promet

Odgojno-obrazovne ustanove na području Grada Velike Gorice

Rok: Kontinuirano.

Prema potrebi.

MJERA 7.

Poticanje edukacije djelatnika odgojno-obrazovnih ustanova koji rade s djecom s teškoćama u razvoju

Aktivnost: Sa ciljem stjecanja kompetencija za rad s djecom s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom provodit će se sljedeće aktivnosti:

- organizacija seminara za djelatnike u odgojno-obrazovnom procesu koji rade s djecom s teškoćama u razvoju

Nositelj:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Znanstvene institucije

Rok: Kontinuirano.

MJERA 8.

Potpora mobilnim službama edukacijsko – rehabilitacijske integracije

Aktivnosti: Sa ciljem edukacijsko-rehabilitacijske podrške djeci sniženih intelektualnih sposobnosti, djeci sa specifičnim teškoćama u učenju, djeci s poremećajima pažnje, a koja su integrirana u redovite obrazovne programe, provodit će se sljedeće aktivnosti:

- snimka potreba osoba s invaliditetom za edukacijsko-rehabilitacijskom podrškom
- organiziranje radionica za prosvjetne djelatnike u sustavu redovnog školstva koji direktno rade s djecom s teškoćama u razvoju

- iniciranje dolaska mobilnih specijaliziranih službi iz ustanova, odnosno udruga, u škole na području Grada Velike Gorice

Nositelj:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Osnovne i srednje škole s područja Grada Velike Gorice
Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica
Udruga koje se bave navedenom problematikom

Rok: Kontinuirano.
Prema potrebi.

MJERA 9.

Poticanje i provođenje programa učenja životnih i društvenih vještina, koje osobama s invaliditetom omogućavaju ravnopravno sudjelovanje u obrazovanju i svakodnevnom životu zajednice

Aktivnosti: Sa ciljem poticanja i provođenja programa učenja životnih i društvenih vještina osoba s invaliditetom provodit će se sljedeće aktivnosti:

- financiranje programa RPA (radno-proizvodne aktivnosti)
- provođenje edukacija o učenju roditeljskih i životnih vještina za majke i očeve koji imaju intelektualne teškoće (mobilni stručni timovi; pomoć u kući)
- provesti će se istraživanje o obiteljima u kojima otac i majka imaju intelektualne teškoće u Velikoj Gorici (suradnja Centra za socijalnu skrb Velika Gorica i Centra za odgoj i obrazovanje Velika Gorica)

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Centar za socijalnu skrb Velika Gorica
Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica

Rok: Kontinuirano.

MJERA 10.

Provođenje programa predškolskog odgoja i naobrazbe za djecu s poteškoćama u razvoju kojeg provodi Dječji vrtić Velika Gorica te participiranje Grada Velike Gorice u troškovima provedbe programa predškolskog odgoja i naobrazbe za djecu s oštećenjima sluha u predškolskom odjelu Poliklinike SUVAG

Aktivnosti: Sa ciljem provođenja programa predškolskog odgoja i naobrazbe kojeg provodi Dječji vrtić Velika Gorica i provedbe programa predškolskog odgoja i naobrazbe Poliklinike SUVAG provodit će se sljedeće aktivnosti:

- nastavak financiranja programa odgoja i naobrazbe za djecu s poteškoćama u razvoju kojeg provodi Dječji vrtić Velika Gorica i programa predškolskog odgoja i naobrazbe za djecu s oštećenjima sluha u Poliklinici SUVAG

Nositelji:

Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Dječji vrtić Velika Gorica

Poliklinika SUVAG

Rok: Kontinuirano.

MJERA 11.

Osiguravanje asistenta u nastavi i obrazovnog prevoditelja za djecu s teškoćama u razvoju koja su integrirana u redovne obrazovne programe

Aktivnosti: Sa ciljem osiguravanja asistenta u nastavi i obrazovnog prevoditelja za djecu s teškoćama u razvoju koja su integrirana u redovne obrazovne programe provodit će se sljedeće aktivnosti:

- utvrdit će se postojanje potrebe za asistentom u nastavi i obrazovnim prevoditeljem analizom stanja u redovnim obrazovnim institucijama
- osigurat će se stručna pomoć asistenta u nastavi u redovnim obrazovnim programima za djecu s teškoćama u razvoju i obrazovnog prevoditelja za djecu s oštećenjima sluha kada se za to pojavi potreba

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Udruge koje se bave navedenom problematikom
Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica

Rok: Kontinuirano.

Prema potrebi.

MJERA 12.

Educiranje slabovidnih i slijepih osoba za rad na računalu i sufinanciranje nabave specijalizirane informatičke opreme radi bolje integracije slabovidnih učenika u integriranom obrazovanju

Aktivnosti: Sa ciljem edukacije slijepih osoba za rad na računalu i sufinanciranja nabave specijalizirane informatičke opreme radi bolje integracije slabovidnih učenika u integriranom obrazovanju, provodit će se sljedeće aktivnosti:

- edukacija o korištenju računala prilagođenog slijepim i slabovidnim osobama koji se nalazi u Gradskoj knjižnici
- prilagođena informatička edukacija osoba s intelektualnim teškoćama
- provođenje edukacije ECDL za osobe s invaliditetom

Nositelj:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Gradska knjižnica Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Udruga slijepih Zagreb
Udruga Suncokret
Hrvatski Savez slijepih
Društvo pedagoga tehničke kulture i informatike

Rok: Do kraja 2009. godine.

Prema potrebi.

MJERA 13.

Iniciranje uvođenja obrazovnih programa za pomoćna zanimanja u kojima bi se mogle zaposliti osobe s invaliditetom

Aktivnosti: U cilju daljnjeg obrazovanja i, u konačnici, zapošljavanja osoba s invaliditetom koje su završile obrazovanje po posebnom i prilagođenom programu provodit će se sljedeće aktivnosti:

- upućivanje inicijative za otvaranje novih prilagođenih programa prema Srednjoj strukovnoj školi Velika Gorica
- stimuliranje zanimanja u kojima se mogu školovati djeca s teškoćama u razvoju

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Srednja strukovna škola Velika Gorica

Rok: Početak školske godine 2009/2010.

MJERA 14.

Poticaj i podrška udrugama u apliciranju na natječaje resornih ministarstava

Aktivnosti: Sa ciljem dobivanja financijske podrške za edukativne programe iz drugih izvora financiranja provodit će se:

- prijave udruga na natječaje za programe koji su namijenjeni osobama s invaliditetom
- osiguranje prostora za provedbu programa
- partnerska podrška Grada Velike Gorice

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Udruge koje okupljaju osobe s invaliditetom

Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Rok: Kontinuirano.

MJERA 15.

Ustrojavanje Posudionice didaktičkih pomagala

Aktivnosti: Sa ciljem uspješnog i svrhovitog ustrojavanja Posudionice didaktičkih pomagala, provodit će se sljedeće aktivnosti:

- posuđivanje didaktičkih pomagala za djecu s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Udruga za unapređenje odgoja i obrazovanja Gorica

Rok: Kontinuirano.

2.3. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Osobe s invaliditetom imaju pravo na uživanje najvećega mogućega zdravstvenog standarda bez diskriminacije temeljem invaliditeta.

Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine 85/06, 105/06 i 118/06) propisuje da je zdravstveno osiguranje u Republici Hrvatskoj obvezno i dobrovoljno.

Zakon o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine 85/06) uređuje vrste, uvjete i način provođenja dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja, a provode ga društva za osiguranje. Dijeli se na dopunsko, dodatno i privatno zdravstveno osiguranje.

U *Planu i programu mjera* iz obveznoga zdravstvenog osiguranja (Narodne novine 126/06), ugrađene su i neke mjere za osobe s invaliditetom kao zdravstveno osobito osjetljivu skupinu. Ugrađeni su prijedlozi za prevenciju oštećenja zdravlja koja dovode do invaliditeta i prijedlozi za poboljšavanje kvalitete zdravstvene zaštite osoba s invaliditetom.

Osobama s invaliditetom i drugim građanima trebaju biti dostupna prava na primarnu, specijalističko-konzilijarnu i bolničku zdravstvenu zaštitu koja obuhvaća dijagnosticanje, liječenje i medicinsku rehabilitaciju te specifičnu zdravstvenu njegu. Uz to je potrebno obuhvatiti pravo na stomatološko-protetsku pomoć i stomatološko protetske nadomjeske, lakše ostvarivanje prava na ortopedska i druga pomagala, korištenje lijekova utvrđenih osnovnom i dopunskom listom prema potrebi te pravo na korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu.

Kako bi osobe s invaliditetom i djeca s teškoćama u razvoju mogla nesmetano ostvarivati svoja prava u području zdravstvene zaštite, Grad Velika Gorica će provoditi sljedeće mjere i aktivnosti:

MJERA 16.

Podržavanje programa ranih intervencija koji pomažu razvijanju potencijala djece s teškoćama u razvoju te osposobljavaju njihove roditelje za pružanje potrebne pomoći i podrške

Aktivnosti: Sa ciljem podržavanja programa ranih intervencija te osposobljavanja roditelja u pružanju pomoći i podrške, provodit će se sljedeće aktivnosti:

- nastavak podržavanja i sufinanciranja programa rane intervencije koje provodi „Maka“ Centar za poboljšanje kvalitete življenja i poboljšanje pokretljivosti te sufinanciranje edukacije njihovih djelatnika
- nastavak podržavanja i sufinanciranja programa prevencije koje provodi Centar za odgoj i obrazovanje
- podržat će se stvaranje novog programa ranih intervencija od 0 do 3 godine koje će provoditi Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica
- poticati će se govorno – jezični razvoj

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Centar za djecu, mlade i obitelj

Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

„Maka“ Centar za poboljšanje kvalitete življenja i poboljšanje pokretljivosti

Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica

Udruga za unapređenje odgoja i obrazovanja Gorica

Rok: Kontinuirano

MJERA 17.

Definiranje načina provođenja, implementacije i praćenja podataka vezanih uz djecu s teškoćama u razvoju

Aktivnosti: Sa ciljem definiranja načina provođenja, implementacije i praćenja podataka vezanih uz djecu s teškoćama u razvoju provodit će se sljedeće aktivnosti:

- ustrojiti će se evidencija o djeci s teškoćama u razvoju u Gradu Velikoj Gorici od najranije dobi, koja bi omogućavala praćenje njihovog razvoja i zadovoljavanja njihovih potreba i koja bi prema tome usmjeravala svoje aktivnosti
- povezivanje navedene evidencije s Gradskim registrom osoba s invaliditetom

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Dom zdravlja Zagrebačke županije – Ispostava Velike Gorica

Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Centar za socijalnu skrb Velika Gorica

Odgojno-obrazovne ustanove koje pohađaju djeca s područja Grada Velike Gorice

Rok: 31.12.2009.godine.

MJERA 18.

Poticanje i osiguravanje uvjeta za ravnopravnu i cjelovitu zdravstvenu uslugu osoba s invaliditetom te senzibilizacija i edukacija zdravstvenih djelatnika o načinu rada i postupanja s osobama s invaliditetom

Aktivnosti: Sa ciljem poticanja i osiguravanja uvjeta za ravnopravnu i cjelovitu zdravstvenu uslugu osoba s invaliditetom i edukaciju zdravstvenih djelatnika provodit će se sljedeće aktivnosti:

- edukacija i doedukacija zdravstvenih djelatnika o načinu rada i pristupu osobama s invaliditetom
- organiziranje mamografskog pregleda žena u pokretnom mamografu koji je prilagođen osobama s invaliditetom (1x godišnje)
- izvršit će se prilagodba ginekološke ordinacije i ordinacije za rendgensko snimanje Doma zdravlja Zagrebačke županije- Ispostava Velika Gorica kako bi navedene ordinacije ravnopravno mogle koristiti osobe s invaliditetom
- postavljanje „linija vodilja“ u Dom zdravlja Zagrebačke županije – Ispostava Velika Gorica

- osiguravanje zubarskog pregleda za nepokretne osobe u njihovom stanu/kući („mobilni“ zubarski djelatnik)
- ustrojiti će se „Posudionica ortopedskih pomagala“ u Velikoj Gorici (ortopedski kreveti, jolly...)
- napraviti će se popis zdravstvenih djelatnika različitih specijalizacija koji rade s osobama s invaliditetom (npr. unutar Vodiča za osobe s invaliditetom)

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
 Gradsko društvo Crvenog križa Velika Gorica
 Udruga za unapređenje odgoja i obrazovanja Gorica
 Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
 Udruga edukacijom protiv raka dojke Zagrebačke županije
 Dom zdravlja Zagrebačke županije – ispostava Velika Gorica

Rok: Kraj 2009. godine.

MJERA 19.

Osiguravanje pristupačnosti zdravstvenih ustanova na području Grada Velike Gorice osobama s invaliditetom

Aktivnosti: Sa ciljem osiguravanja pristupačnosti zdravstvenim ustanovama na području Grada Velike Gorice osobama s invaliditetom provodit će se sljedeće aktivnosti:

- osiguravanje pristupačnosti osobama s invaliditetom u zgradi HZZO-a

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
 Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
 Upravni odjel za izgradnju, komunalne djelatnosti i promet

Rok: Kontinuirano.

2.4. SOCIJALNA POMOĆ I SKRB

Socijalna skrb je djelatnost od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku kojom se osigurava i ostvaruje pomoć za podmirivanje osnovnih životnih potreba socijalno ugroženih, nemoćnih i drugih osoba koje same ili uz pomoć članova obitelji ne mogu zadovoljiti zbog nepovoljnih osobnih, gospodarskih, socijalnih i drugih okolnosti. Djelatnosti socijalne skrbi obavljaju ustanove socijalne skrbi: *centri za socijalnu skrb, domovi socijalne skrbi i centri za pomoć i negu*. Djelatnost socijalne skrbi u nadležnosti je Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi i dijelom Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti. Među korisnicima socijalne skrbi značajno mjesto pripada osobama s invaliditetom.

U Velikoj Gorici djeluje *Centar za socijalnu skrb Velika Gorica* te *Centar za odgoj i obrazovanje* u kojemu djeluje i *Informacijski centar* koji pruža usluge savjetovanja roditeljima djece s teškoćama u razvoju.

Socijalna skrb je i sastavni dio sustava *socijalne zaštite* te je stoga usmjerena prema zbrinjavanju i uključivanju u društvo socijalno najugroženijih građana, odnosno socijalno osjetljivih skupina, pa je samim time nesporna njezina uloga u borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti. Pojam socijalne isključenosti se često povezuje sa osobama s invaliditetom i stoga je i krajnji cilj Velikogoričke strategije, smanjiti socijalnu isključenost osoba s invaliditetom na području Grada Velike Gorice. Socijalna isključenost osoba s invaliditetom trebala bi, provođenjem Velikogoričke strategije, biti svedena na minimum tj. osobe sa invaliditetom bi trebale biti potpuno uključene u život svoje lokalne zajednice, odnosno u život Grada Velike Gorice.

Sustav socijalne skrbi temelji se na *načelu supsidijarnosti* odnosno odgovornosti pojedinca i obitelji za vlastitu socijalnu sigurnost, a uloga je države da u tome pomaže, s ciljem sprečavanja, ublažavanja i otklanjanja socijalne ugroženosti. Korisnici, prava i uvjeti njihova ostvarivanja, kao i druga pitanja od značenja za ovu djelatnost, definirani su *Zakonom o socijalnoj skrbi*. Pristup i ostvarivanje socijalnih prava treba biti u potpunosti osiguran

osobama s invaliditetom i njihovim obiteljima. Navedena socijalna prava, utvrđena su Europskom socijalnom poveljom (ETS broj 163). Posebno je naglašeno *pravo na socijalnu zaštitu* (članak 12.), *pravo na socijalnu i medicinsku pomoć* (članak 13.), te *pravo na dobrobit koju pružaju službe sustava socijalne skrbi* (članak 14.). Provedba ovih prava smanjuje rizik od isključenosti iz društva i marginalizacije i direktno pridonosi ostvarivanju prava osoba s invaliditetom na neovisnost, društvenu integraciju i sudjelovanje u životu zajednice (članak 15.). Osobama s invaliditetom, bez obzira na uzrok i okolnosti nastanka oštećenja, potrebno je osigurati odgovarajuću razinu informiranosti, te pružanje brzih i dostupnih informacija o ostvarivanju pojedinih prava koja se mogu ostvariti u sustavu socijalne skrbi. Pritom je nužno posebnu pozornost posvetiti ranjivim skupinama unutar ove populacije, djevojčicama i ženama s invaliditetom, osobama s težim stupnjem invaliditeta, osobama koje žive u ruralnoj sredini, osobama s invaliditetom starije životne dobi, siromašnim osobama s invaliditetom, roditeljima s invaliditetom, roditeljima djece s teškoćama u razvoju i dr.

Radi zadovoljavanja optimalnih životnih potreba osoba s invaliditetom u konkretnoj lokalnoj sredini, kako u smislu pružanja materijalne potpore, tako i u smislu osiguravanja uvjeta za samostalan život ili život uz potporu odgovarajućih servisa, potrebno je poticati uključivanje različitih subjekata u zajednici, jačanje koncepta samopomoći i osnaživanja korisnika, širenje humanitarne mreže, jačanje usluga i povećanje odgovornosti. Pritom valja istaknuti potrebu razvoja izvaninstitucijskih pristupa u lokalnoj zajednici, primjerice, organiziranje pružanja usluga u mjestu prebivališta ili u domu osoba s invaliditetom.

Naglasak se stavlja na pravo izbora osoba s invaliditetom, odnosno odabir načina života prema vlastitim kriterijima i vrijednosnom sustavu. Ističe se potreba uspostavljanja mreže stručnih službi podrške koja bi trebala svakoj osobi pružiti podršku u onoj mjeri koja će mu osigurati ostanak i uspješno aktivno sudjelovanje u lokalnoj zajednici.

Osobe s invaliditetom u najvećoj su mjeri ovisne o sustavu socijalne skrbi. Kako bi osobe s invaliditetom i djeca s teškoćama u razvoju mogle nesmetano ostvarivati svoja prava u području socijalne skrbi, Grad Velika Gorica će provoditi slijedeće mjere i aktivnosti:

MJERA 20.

Iniciranje istraživanja o socijalnom i materijalnom statusu osoba s invaliditetom i njihovih obitelji sa ciljem utvrđivanja stanja i mjera za poboljšanje njihove socijalne sigurnosti, zaštite i integracije

Aktivnosti: Sa ciljem provođenja cjelovitog istraživanja o socijalnom i materijalnom statusu osoba s invaliditetom i njihovih obitelji, provodit će se sljedeće aktivnosti:

- istraživanje će se provesti nakon što Grad Velika Gorica osnuje Gradski registar osoba s invaliditetom sa svoga područja

Nositelj:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Centar za socijalnu skrb Velika Gorica
Studijski centar socijalnog rada Sveučilišta u Zagrebu
Edukacijsko – rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Udruge

Rok: Kraj 2010. godine

MJERA 21.

Kontinuirano pružanje podrške obiteljima koje imaju djecu s invaliditetom i osobama s invaliditetom u vidu edukacije i rehabilitacije, medicinskog liječenja, stručnog osposobljavanja, nabave tehničkih pomagala, adaptacije stana/zgrade, prijevoza i komunikacije

Aktivnosti: Sa ciljem kontinuiranog pružanja podrške za rehabilitaciju, medicinsko liječenje, stručno osposobljavanje, nabavu tehničkih pomagala, adaptaciju stana/zgrade, prijevoz i komunikaciju, provodit će se sljedeće aktivnosti:

- u suradnji sa Centrom za socijalnu skrb Velika Gorica istražiti će se potrebe za navedenim pomagalima i aktivnostima kod osoba s invaliditetom Grada Velike Gorice
- i dalje će se podržavati pružanje pomoći u nabavci određenih pomagala ili participaciji u medicinskim aktivnostima, adaptaciji prostora ili nekih drugih aktivnosti za koje Grad Velika Gorica zaprimi zamolbu od strane osoba s invaliditetom ili njihovih obitelji

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Udruge koje okupljaju osobe s invaliditetom i koje rade u korist osoba s invaliditetom
Upravni odjel za izgradnju, komunalne djelatnosti i promet

Rok: Kontinuirano.

MJERA 22.

Izrada kriterija za financijsku potporu obiteljima udomitelja čiji su korisnici osobe s invaliditetom i djeca s teškoćama u razvoju te poticanje udomiteljstva

Aktivnosti: Sa ciljem izrade kriterija za financijsku potporu obiteljima udomitelja čiji su korisnici osobe s invaliditetom i djeca s teškoćama u razvoju, provodit će se sljedeće aktivnosti:

- utvrđivanje kriterija koji će predstavljati temelj osiguravanja financijske potpore i stimulacije Grada Velike Gorice udomiteljskim obiteljima koje su udomile dijete s teškoćama u razvoju ili osobu s invaliditetom
- u suradnji sa Centrom za socijalnu skrb Velika Gorica pratiti će se broj novih i postojećih udomiteljskih obitelji koje udomljavaju djecu s teškoćama u razvoju ili osobe s invaliditetom

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Centar za socijalnu skrb Velika Gorica (Tim za udomiteljstvo)
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica
Udruge koje se bave navedenom problematikom

Rok: Kontinuirano.

MJERA 23.

Grad Velika Gorica će podržavati inicijativu izgradnje i prilagodbe prostora za smještaj osoba s invaliditetom, starijih osoba s invaliditetom i osoba s invaliditetom koje imaju starije roditelje, u domovima socijalne skrbi i domovima za starije i nemoćne osobe

Aktivnosti: Sa ciljem podržavanja inicijative izgradnje i prilagodbe prostora za smještaj osoba s invaliditetom, starijih osoba s invaliditetom i osoba s invaliditetom koje imaju starije roditelje, provodit će se sljedeće aktivnosti:

- prilikom izrade urbanističkog plana Grada Velike Gorice, isticati će se važnost prilagođavanja institucija društvene namjene (domovi za starije i nemoćne osobe) potrebama osoba s invaliditetom, kako bi i oni mogli ravnopravno koristiti usluge navedene institucije
- snimiti će se potreba za navedenim prostorom na području Grada Velike Gorice
- podržavanje inicijative da se uz domove socijalne skrbi i domove za starije i nemoćne izgrade i prilagode prostori za smještaj osoba s invaliditetom za stalni smještaj i dnevni boravak

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Rok: Kontinuirano.

MJERA 24.

Subvencioniranje troškova prijevoza za osobe s tjelesnim invaliditetom koje ne mogu koristiti sredstva javnog prijevoza, a koje pohađaju program predškolskog odgoja i naobrazbe, obrazovni program ili program rehabilitacije

Aktivnosti: Sa ciljem provedbe navedene mjere, provoditi će se sljedeće aktivnosti:

- nastavak subvencioniranja troškova prijevoza za osobe s tjelesnim invaliditetom koje ne mogu koristiti sredstva javnog prijevoza, a koje pohađaju program predškolskog odgoja i naobrazbe, obrazovni program ili program rehabilitacije

Nositelji:

Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Rok: Kontinuirano.

2.5. STANOVANJE, MOBILNOST I PRISTUPAČNOST

Mobilnost, pristupačnost, stanovanje i prijevoz osnovni su preduvjeti za uključivanje osoba s invaliditetom u aktivnosti svakodnevnog življenja. Područje pristupačnosti u Republici Hrvatskoj uređeno je *Zakonom o prostornom uređenju* («Narodne novine», broj 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04), *Zakonom o gradnji* (Narodne novine 175/03 i 100/04), *Pravilnikom o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivosti* (Narodne novine 151/05). *Zakonom o zaštiti i spašavanju* («Narodne novine», broj 174/04) uređeno je područje elektroničkih usluga gluhim osobama, a mobilnost *Zakonom o sigurnosti prometa na cestama* («Narodne novine», broj 105/04), *Zakonom o javnim cestama* («Narodne novine», broj 112/06), *Zakonom o prijevozu u cestovnom prometu* («Narodne novine», broj 178/04, 48/05, 151/05/ 111/06), *Zakonom o povlasticama u*

unutarnjem putničkom prometu («Narodne novine», broj 97/00), *Pravilnikom o znaku pristupačnosti* («Narodne novine», broj 16/05, 66/05, 15/06 i 12/06), *Zakonom o kretanju slijepa osobe s pomoću psa vodiča* («Narodne novine», broj 131/98) i brojnim drugim propisima.

Kao rezultat dobre suradnje Grada Velike Gorice i udruga osoba s invaliditetom kao i inicijativa koje dolaze od građana Grada Velike Gorice učinjeni su veliki pomaci u mobilnosti i pristupačnosti. Primjerice skidanje i upuštanje rubnjaka; na brojnim se raskrižjima postavljaju zvučni semaforški uređaji; izgradnja rampi (ulaz u gradsku upravu, prilaz Zagrebačkoj banci, prilaz prostorijama Udruge Suncokret), osiguranje parkirnih mjesta na javnim površinama; postavljanje zaštitnih klamera; uvođenje dva niskopodna autobusa; uvođenja prijevoza „od vrata do vrata“ vozilom specijaliziranim za osobe koje se kreću pomoću kolica.

Uzimajući u obzir ljudsku različitost, a radi osiguravanja ravnopravnih mogućnosti u ekonomiji, izgrađenom okruženju, komunikacijama, uslugama, kulturi, turizmu, športu i dr., u razdoblju provođenja Strategije, jedna od zadaća bit će **promicanje »Univerzalnog dizajna«**. »Univerzalni dizajn« označava oblikovanje proizvoda, okruženja, programa i usluga na način da ih mogu koristiti svi ljudi u najvećoj mogućoj mjeri, bez potrebe prilagođavanja ili posebnog oblikovanja. »Univerzalni dizajn« neće isključivati pomoćne naprave za određene skupine osoba s invaliditetom u onim slučajevima kada je to potrebno. Time će se postići pojednostavljenje života svima na način da se izgrađeno okruženje učini pristupačnim, uporabljivim i razumljivim. Svakako ovdje valja istaknuti i potrebu jednokratne prilagodbe stambenog prostora osobe s invaliditetom. Kako bi osobe s invaliditetom i djeca s teškoćama u razvoju mogla samostalno kretati i djelovati, Grad Velika Gorica će provoditi slijedeće mjere i aktivnosti:

MJERA 25.

Prilagođavanje unutarnjeg prostora i uklanjanje arhitektonskih barijera unutar osnovnih i srednjih škola, športskih ustanova i objekata sukladno zahtjevima za upis djece s teškoćama u razvoju

Aktivnosti: Sa ciljem prilagođavanja unutarnjeg prostora i uklanjanja arhitektonskih barijera unutar osnovnih i srednjih škola, športskih ustanova i objekata, provodit će se sljedeće aktivnosti:

- u ustanovama kojima je osnivač Grad Velika Gorica poticati će se prilagodba unutarnjeg prostora i uklanjanje arhitektonskih barijera kako bi ih djeca s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom mogle nesmetano koristiti (vrtići, škole, galerija Galženica...)
- ponovno osposobljavanje neispravnih rampi na ustanovama kojima je osnivač Grad Velika Gorica (Pučko otvoreno učilište)
- održavanje dobre komunikacije sa srednjim školama; ukazati im na potrebu isticanja nužnosti prilagodbe prostora srednjih škola za učenike s invaliditetom u svojim godišnjim planovima

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Rok: Kontinuirano.

MJERA 26.

Uklanjanje arhitektonskih barijera i uvođenje elemenata informacijske podrške za gluhe i slijepe osobe u kulturnim ustanovama

Aktivnosti: Sa ciljem unapređenja i uklanjanja arhitektonskih barijera i uvođenja elemenata informacijske podrške za gluhe i slijepe osobe u kulturnim ustanovama, provodit će se sljedeće aktivnosti:

- uspostavljanje suradnje sa Udrugom Zamisli u vezi nabave uređaja za gledanje, odnosno slušanje filmova koji su prilagođeni slijepim osobama
- osiguravanje naratora kod kazališnih predstava
- uvođenje linija vodilja i označavanja na Brailleovom pismu u svim kulturnim ustanovama u Gradu Velikoj Gorici
- osigurati fonetske zapise za slijepe u Muzeju Turopolje i ostalim galerijama

- osiguravanje tumača znakovnog jezika za osobe oštećenog sluha ili za gluhe osobe na kulturnim događanjima u Gradu Velikoj Gorici prema dogovoru sa Udrugom Gluhih
- prilagođavanje televizijskih emisija Grada Velike Gorice titlom ili tumačem znakovnog jezika

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
 Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
 Upravni odjel za izgradnju, komunalne djelatnosti i promet

Rok: Kontinuirano.

MJERA 27.

Poticanje pravnih i fizičkih osoba na području Grada Velike Gorice na prilagođavanje postojećih javnih i poslovnih objekata te poštivanje zakonskih normi vezanih uz prilagodbu prostora za osobe s invaliditetom prigodom izgradnje novih objekata koji se koriste u javne i poslovne svrhe

Aktivnosti: Sa ciljem poticanja pravnih i fizičkih osoba na području Grada Velike Gorice na prilagođavanje postojećih javnih i poslovnih objekata te poštivanja zakonskih normi vezanih uz prilagodbu prostora za osobe s invaliditetom prigodom izgradnje novih objekata, provoditi će se sljedeće aktivnosti:

- upućivanje dopisa državnim institucijama na području Grada Velike Gorice koje nemaju prilagođen pristup i unutarnje prostorije potrebama i mogućnostima osoba s invaliditetom, oslanjajući se pritom na Nacionalnu strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom (Općinski sud u Velikoj Gorici, Policijska postaja, Hrvatski zavod za javno zdravstvo...)
- upućivanje dopisa privatnim objektima i medijima (kafići, restorani, klubovi...) na području Grada Velike Gorice koji nemaju prilagođen pristup i unutarnje prostorije potrebama i mogućnostima osoba s invaliditetom s ciljem

senzibiliziranja zajednice i omogućavanja ravnopravne participacije osoba s invaliditetom u društvenom životu Grada Velike Gorice

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Rok: Kontinuirano.

MJERA 28.

Kontinuirano osiguravanje pomoći u vidu osobnih asistenata i posrednika, uključujući vodiče, čitače i stručne tumače za znakovni jezik u svrhu olakšavanja pristupa javnim objektima, prostorima za javnost i društvenim događanjima

Aktivnosti: Sa ciljem osiguravanja pomoći u vidu osobnih asistenata i posrednika, uključujući vodiče, čitače i stručne tumače za znakovni jezik kako bi se osobama s invaliditetom omogućio nesmetan pristup javnim objektima, prostorima za javnost i društvenim događanjima, provodit će se sljedeće aktivnosti:

- nastavak financiranja programa „Osobni asistent“
- poticanje osiguravanja pomoći u vidu posrednika, vodiča, pasa vodiča, čitača i stručnih tumača za znakovni jezik

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Upravni odjel za izgradnju, komunalne djelatnosti i promet

Rok: Kontinuirano.

MJERA 29.

Uključivanje u humanitarne akcije i participacija u nabavci pomagala za kretanje i potpornih tehnologija koje pomažu osobama s invaliditetom u njihovom svakodnevnom životu

Aktivnosti: Sa ciljem pružanja podrške humanitarnim akcijama i participacije u nabavci pomagala za kretanje i potpornih tehnologija za osobe s invaliditetom, provodit će se sljedeće aktivnosti:

- Grad Velika Gorica će se uključivati u humanitarne akcije i participirati će u nabavci pomagala za kretanje i potpornih tehnologija prema potrebama osoba s invaliditetom

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Rok: Kontinuirano.

MJERA 30.

Unapređivanje dostupnosti javnog prijevoza, signalizacije u prometu i drugih područja važnih za neovisno kretanje i komunikaciju osoba s invaliditetom; navedene aktivnosti provodit će se sukladno osiguranim sredstvima u gradskom proračunu

Aktivnosti: Sa ciljem unapređivanja dostupnosti javnog prijevoza, signalizacije u prometu i drugih područja važnih za neovisno kretanje i komunikaciju osoba s invaliditetom, provodit će se sljedeće aktivnosti:

- servisiranje kvarova na zvučnim semaforima u Gradu Velikoj Gorici te postavljanje istih na mjestima gdje postoji potreba; važno je istaknuti da za određeni smjer kretanja mora postojati samo jedna vrsta zvučnog signala jer se u protivnome slijepa osoba dodatno dezorijentira

- postavljanje polja upozorenja na mjestima u blizini pješačkog prijelaza kako bi slijepa osoba mogla registrirati da se nalazi u blizini ceste
- postavljanje zvučnih najava u autobusima
- postavljanje polja upozorenja i linija vodilja na autobusnim stanicama, kako bi slijepa osoba znala da će na tom mjestu autobus stati sa svojim prvim vratima
- sa ciljem samostalnog korištenja autobusnog prijevoza osoba koje se nalaze u kolicima, poticat će se gradnja betonskih/gumenih rampi na autobusnim stanicama kako bi osobe u kolicima mogle samostalno koristiti javni gradski prijevoz

U provedbenom planu trebalo bi razmišljati o nabavci vozila za gore navedene potrebe koji bi bio na raspolaganju djeci i osobama s invaliditetom Grada Velike Gorice svaki dan.

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Gradsko poglavarstvo Grada Velike Gorice

Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Upravni odjel za izgradnju, komunalne djelatnosti i promet

Rok: Kontinuirano.

MJERA 31.

Osiguranje besplatnog prijevoza u dnevnom i noćnom prometu slijepoj osobi i pratitelju slijepa osobe; gluhoj i nagluhoj osobi; teško, teže i umjereno mentalno retardiranoj osobi koja polazi RPA, logopedski tretman ili fizikalnu terapiju te njihovom pratitelju; svim kategorijama osoba s invaliditetom koje imaju oštećenje gornje ili donje ekstremitete, boluju od cerebralne ili dječje paralize, multiple skleroze, miastenije gravis, distrofije i srodnih neuromišićnih oboljenja, a imaju tjelesno oštećenje od najmanje 70 %, ako nisu u radnom odnosu

Aktivnosti: Sa ciljem osiguranja besplatnog prijevoza za gore navedene osobe s invaliditetom provodit će se sljedeće aktivnosti:

- ugovaranje besplatnog prijevoza za osobe s invaliditetom s ugovorenim prijevoznicima
- suradnja s udrugama koje okupljaju osobe s invaliditetom

Nositelji:

Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Udruge koje okupljaju osobe s invaliditetom

Rok: Kontinuirano.

MJERA 32.

Osiguranje prijevoza pristupačnog osobama s tjelesnim invaliditetom koje se kreću pomoću invalidskih kolica

Aktivnosti: Sa ciljem osiguranja prijevoza pristupačnog osobama s tjelesnim invaliditetom koje se kreću pomoću invalidskih kolica i njegovog poboljšanja, provodit će se sljedeće aktivnosti:

- poticanje i suradnja sa službom besplatnog prijevoza „od vrata do vrata“
- nabava vozila specijaliziranog za prijevoz osoba s invaliditetom
- nadopunjavanje voznog parka javnog gradskog prijevoza niskopodnim autobusima
- prilagodba autobusnih stajališta

Nositelji:

Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj,

Upravni odjel za izgradnju, komunalne djelatnosti i promet

Rok: Kontinuirano.

MJERA 33.

Poboljšanje dostupnosti javnih ustanova osobama s tjelesnim invaliditetom

Aktivnosti: Sa ciljem osiguranja dostupnosti javnih ustanova koje nemaju osiguranu pristupačnost osobama s invaliditetom pokrenut će sljedeće aktivnosti:

- nabava elektroničkih transportera „JOLY“
- organizacija posudbe transportera za potrebe obavljanje različitih aktivnosti u javnim ustanovama

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Klub osoba s teškoćama u kretanju

Rok: Kontinuirano.

MJERA 34.

Stvaranje pretpostavki boljeg stanovanja za osobe s invaliditetom

Aktivnosti: Kako bi se osigurali uvjeti za osnivanje stambenih zajednica za osobe s invaliditetom provodit će se sljedeće aktivnosti:

- definiranje određenog postotka stanova koji će se osigurati iz gradskog stambenog fonda, a koji će biti prilagođeni osobama s invaliditetom
- definiranje pravilnika za dodjelu stanova osobama s invaliditetom

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Gradsko poglavarstvo Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Upravni odjel za gospodarstvo i poljoprivredu

Rok: Kontinuirano.

2.6. ZAPOŠLJAVANJE, RAD I PROFESIONALNA REHABILITACIJA

Pravo na rad i zapošljavanje osoba s invaliditetom jedno je od temeljnih ljudskih prava i onemogućavanje ostvarivanja toga prava predstavlja njihovo kršenje i diskriminaciju. Međutim, gledajući s aspekta zapošljavanja osoba s invaliditetom, mjere osiguravanja njihove konkurentnosti na tržištu rada treba poduzeti vrlo rano, u razdoblju njihova djetinjstva i mladosti, odnosno stjecanja i utvrđivanja invaliditeta, kada posebnu pozornost treba posvetiti otkrivanju i razvoju njihova intelektualnog i radnog potencijala. S druge strane, invaliditet ne mora nužno biti prisutan od najranije dobi, već se može pojaviti tijekom života pojedinca, a vrlo često je i posljedica rada i događaja u radnoj dobi.

Profesionalna rehabilitacija i zapošljavanje ključni su elementi društvene uključenosti i ekonomske neovisnosti svih građana radne dobi. Za osobe s invaliditetom zapošljavanje predstavlja temeljni uvjet integracije u redovne životne uvjete, a u usporedbi s osobama bez invaliditeta, zapošljavanje i stope aktivnosti osoba s invaliditetom vrlo su niske. Profesionalna rehabilitacija, sa svim svojim fazama, važna je pomoć u prepoznavanju i aktualizaciji poslova koji najbolje odgovaraju pojedinoj osobi s invaliditetom. Profesionalna rehabilitacija uvjet je koji osobi s invaliditetom stvara temelj za brže i lakše zapošljavanje.

Od rada osoba s invaliditetom brojne su koristi za društvo u cjelini. I same osobe s invaliditetom imaju brojne koristi od svojega rada. Primjerice, zaposlene osobe s invaliditetom imaju bolju sliku o sebi i više samopoštovanja i samopouzdanja u odnosu na nezaposlene, društveno su aktivnije, općenito su prilagodljivije na promjene i kompetentnije u svakodnevnom osobnom životu, ekonomski su superiornije, zaposlene osobe s invaliditetom manje obolijevaju nego nezaposlene i dr.

Iako je pravo na rad jedno od temeljnih ljudskih prava, mnogima je ulazak u svijet rada danas nedostupan. Osobe s invaliditetom kao posebna skupina nezaposlenih zasigurno je i najugroženija kategorija u evidenciji Zavoda za zapošljavanje.

Položaj osoba s invaliditetom na tržištu rada, među ostalim, određen je lošim položajem u obrazovnom sustavu koji nije usklađen s tržištem i potrebama rada. Osobe s invaliditetom na području obrazovanja, u pravilu, zauzimaju loše startne pozicije koje umanjuju šanse za ulazak u svijet rada.

Niz istraživanja tijekom zadnjih godina pokazao je da osobe s invaliditetom ulažu mnogo veće napore u zadovoljavanju svojih potreba i očekivanja poslodavaca i da su mnogi poslodavci promijenili svoje stavove prema osobama s invaliditetom.

Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (Narodne novine 143/02, 33/05) predstavlja velik korak u politici zapošljavanja osoba s invaliditetom. Zakon obvezuje tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti i druga državna tijela, tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne službe, izvanproračunske fondove, te pravne osobe u vlasništvu ili u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, da na primjerenom radnom mjestu, prema vlastitom odabiru, u primjerenim radnim uvjetima, određenom dinamikom zapošljava propisani udio osoba s invaliditetom. Navedenim Zakonom predviđeno je i ostvareno osnivanje Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom čija je temeljna zadaća postizanje osnovnog cilja Zakona – poticaj zapošljavanju osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada.

Pregled stanja u Gradu Velikoj Gorici:

U suradnji sa Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, Područnom službom Zagreb, Ispostava Velika Gorica, načinjen je pregled stanja (ne)zaposlenosti osoba s invaliditetom sa područja Grada Velike Gorice u 2008. godini. Prema evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, trenutno su evidentirane 1591 nezaposlena osoba u Gradu Velikoj Gorici, od kojih su **54 evidentirane nezaposlene osobe s invaliditetom**. Od ukupno 54 evidentirane nezaposlene osobe s invaliditetom u 2008. godine, 27 je nezaposlenih ženskih osoba s invaliditetom. Zanimljiv je podatak da unutar ukupnog broja evidentiranih nezaposlenih osoba sa našeg područja, **77.8% evidentiranih nezaposlenih osoba s invaliditetom ima završenu srednju školu za zanimanja do 3. godine i školu za kvalificirane i visokokvalificirane radnike**. Od tog postotka, 61.9 % odnosi se na nezaposlene ženske osobe s invaliditetom. S obzirom da je cilj ove strategije smanjiti bilo kakav oblik diskriminacije osoba s invaliditetom, ovakav podatak nam svakako govori o nužnosti djelovanja na navedenu problematiku.

Također je vrlo koristan podatak o godinama života osoba s invaliditetom i evidentiranoj nezaposlenosti. Naime, čak **33.3 % evidentiranih nezaposlenih osoba s invaliditetom na području Grada Velike Gorice ima od 20-24 godine**. Mlade osobe, a posebno mlade osobe s invaliditetom, trebaju pomoć, podršku i kvalitetno usmjeravanje u svome životu. Mladima s invaliditetom treba omogućiti kvalitetan i samostalan život te ravnopravno sudjelovanje na svakom natječaju za zaposlenje sukladno njihovim kvalifikacijama, obrazovanju i interesima. Svakako treba utjecati na smanjenje postotka nezaposlenih mladih osoba s invaliditetom kroz mjere i aktivnosti Velikogoričke strategije.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, na području Grada Velike Gorice, u 2008. godini evidentirane su 54 nezaposlene osobe sa invaliditetom. Od toga broja, smatramo zanimljivim istaknuti koja su zanimanja zastupljena u navedenoj brojci evidentiranih nezaposlenih osoba.

Naziv zanimanja	Ukupno nezaposlenih
Inženjeri, tehničari i srodna zanimanja	1
Uredski i šalterski službenici	5
Uslužna i trgovačka zanimanja	2
Poljoprivrednici, lovno uzgojni, šumarski radnici i ribari	1
Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	8
Rukovatelji strojevima, vozilima	8
Jednostavna zanimanja	29
Ukupno evidentiranih nezaposlenih osoba s invaliditetom sa područja GVG	54

Kako bi osobe s invaliditetom mogle ravnopravno sudjelovati na tržištu rada te kvalitetno i samostalno živjeti, Grad Velika Gorica će provoditi sljedeće mjere i aktivnosti:

MJERA 35.

Izrada snimke stanja zaposlenosti osoba s invaliditetom u gradskoj upravi, gradskim ustanovama i trgovačkim društvima u vlasništvu Grada

Aktivnosti: Kako bismo imali točne podatke o zaposlenosti osoba s invaliditetom u gradskoj upravi, gradskim ustanovama i trgovačkim društvima u vlasništvu Grada poduzeti će se sljedeće aktivnosti:

- izraditi će se upitnik kojim će se ispitati točan broj osoba s invaliditetom koje su zaposlene u gradskim ustanovama i gradskim poduzećima
- upoznati će se gradske ustanove i trgovačka društva s zakonskim obavezama o zapošljavanju osoba s invaliditetom

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Rok: Siječanj 2009. godine.

MJERA 36.

**Senzibiliziranje poslodavaca na području Grada Velike Gorice za
zapošljavanje osoba s invaliditetom**

Aktivnosti: Sa ciljem što većeg zapošljavanja osoba s invaliditetom, kako u javnom tako i u privatnom sektoru, poduzet će se sljedeće aktivnosti:

- senzibiliziranje poslodavaca na području Grada Velike Gorice za zapošljavanje osoba s invaliditetom
- informiranje o beneficijama koje poslodavci mogu ostvariti zapošljavanjem osoba s invaliditetom
- izrada informativnih letaka za poslodavce

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Hrvatski zavod za zapošljavanje –Ispostava Velika Gorica

Rok: Kontinuirano.

MJERA 37.

Podrška programu radno-proizvodnih aktivnosti

Aktivnosti: U cilju daljnjeg provođenja programa radno-proizvodnih aktivnosti i pripreme za rad za zapošljavanje uz podršku provodit će se sljedeće aktivnosti:

- financijska potpora programu radno-proizvodnih aktivnosti za provedbu programa
- poticanje aktivnosti koje se provode kroz Zadrugu

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
 Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
 Upravni odjel za gospodarstvo i poljoprivredu
 Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica

Rok: Kontinuirano.

MJERA 38.

Iniciranje osnivanja tijela za utvrđivanje invaliditeta pri Uredu državne uprave nadležnom za socijalnu skrb sukladno čl. 4. stavku 2. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom

Aktivnosti: Kako bi i osobe čije oštećenje nije moguće utvrditi postojećim zakonskim propisima dobile status osobe s invaliditetom provodit će se sljedeće aktivnosti:

- upućivanje inicijativnog pisma o osnivanju tijela za utvrđivanje invaliditeta Uredu državne uprave u Zagrebačkoj županiji, sa osvrtom na obaveze koje propisuje čl. 4. stavak 2. *Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom*

Nositelj:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
 Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Rok: 2009. godina

2.7. PRAVNA ZAŠTITA I ZAŠTITA OD NASILJA I ZLOSTAVLJANJA

U skladu s načelom nediskriminacije, koje se promiče u svim temeljnim međunarodnim dokumentima na području ljudskih prava, kao i načelom jednakosti, koje je zaživjelo još od Opće deklaracije o ljudskim pravima, Republika Hrvatska se i na području zaštite osoba s invaliditetom opredijelila jamčiti ova načela Ustavom (čl. 3. i čl. 14.) te ih provoditi kroz zakonsku regulativu u praksi.

Pravo na dostojan život bez nasilja svih građana Republike Hrvatske regulirano je nizom zakona i drugih propisa.

Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji (2003.) donesen je kako bi cjelovito regulirao rješavanje ovoga sve izraženijega društvenog problema. Izmjene *Kaznenog zakona* od 2006. donose povećanje kazne za kaznena djela protiv braka, obitelji i mladeži i kaznena djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa. *Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje 2005. do 2007.* propisuje mnoge mjere za zaštitu od nasilja. *Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji (2005.)* i njegove izmjene i dopune precizno određuju mjere i postupanja nadležnih tijela koja sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju nasilja te pružanju pomoći žrtvama nasilja.

Svi navedeni dokumenti naglašavaju poboljšavanje položaja žrtvi nasilja i podizanje kvalitete njihova života. Prema djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom kao žrtvama nasilja društvo treba iskazati veći stupanj osjetljivosti i osigurati veći stupanj zaštite. Odredbe *Ustava Republike Hrvatske* naglašavaju dužnost zaštite djece i nemoćnih, što se osobito odnosi na djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom.

Konvencija o pravima djeteta ističe da dijete s teškoćama u razvoju „treba voditi ispunjen i pristojan život u uvjetima koji jamče dostojanstvo, jačaju djetetovo oslanjanje na vlastite snage i olakšavaju njegovo sudjelovanje u zajednici“.

Iako se radi o području koje regulira zaštitu od nasilja i zlostavljanja u cijelosti, najveći broj mjera odnosi se na obiteljsko nasilje kao najdominantniji okvir zbivanja. Zakon sadržajno definira nasilje u obitelji kao: svaku primjenu fizičke sile ili psihičke prisile na integritet osobe; svako drugo postupanje jednoga člana obitelji koje može prouzročiti ili izazvati opasnost da će prouzročiti fizičku i psihičku bol; prouzročen osjećaj straha ili osobne ugroženosti ili povrede dostojanstva; fizički napad bez obzira na to je li nastupila tjelesna ozljeda ili ne; verbalne napade, vrijeđanje, psovanje, nazivanje pogrđnim nazivima i druge načine grubog uznemiravanja; spolno uznemiravanje; uhođenje i svi drugi načini uznemiravanja; protupravnu izolaciju ili ograničavanje slobode kretanja ili komuniciranja s trećim osobama; oštećivanje ili uništavanje imovine ili pokušaj da se to učini.

Strategijom se na području pravne zaštite i zaštite od nasilja i zlostavljanja trebaju ostvariti sljedeći ciljevi: osigurati dostupnost pravne regulative za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda osobama s invaliditetom; osigurati djelotvoran i ravnopravan pristup svim sustavima zaštite u zajednici; uspostaviti učinkovitu zaštitu osoba s invaliditetom od svih oblika nasilja i zlostavljanja.

MJERA 39.

Edukacija i psihosocijalno osnaživanje osoba s invaliditetom te voditelja i članova udruga koje okupljaju osobe s invaliditetom

Aktivnosti: Sa ciljem prevencije i ublažavanja posljedica nasilja i zlostavljanja osoba s invaliditetom provodit će se sljedeće aktivnosti:

- stručni skupovi, radionice, tribine i predavanja na temu prevencija nasilja i ublažavanje njegovih posljedica, za osobe s invaliditetom te voditelje i članove udruga koje okupljaju osobe s invaliditetom

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Udruge koje okupljaju osobe s invaliditetom
Znanstvene institucije

Rok: Kontinuirano.

MJERA 40.

Poticanje edukacije stručnjaka koji rade s djecom s teškoćama u razvoju te žrtvama nasilja i zlostavljanja o specifičnostima i potrebama djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom

Aktivnosti: Sa ciljem što djelotvornije zaštite djece s teškoćama u razvoju od nasilja te ublažavanja njegovih posljedica provodit će se sljedeće aktivnosti :

- poticanje edukacije stručnjaka koji se bave zaštitom žrtava nasilja i zlostavljanja o specifičnostima i potrebama djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom
- organizacija stručnih skupova, radionica, tribina, predavanja i sl. za stručnjake koji se bave zaštitom djece u odgojnim i obrazovnim institucijama i udrugama o obilježjima nasilja među djecom (osobito nasilja među/prema djeci s teškoćama u razvoju) i strategijama borbe protiv nasilja

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Udruge koje okupljaju osobe s invaliditetom

Rok: Kontinuirano.

2.8. INFORMIRANJE, KOMUNIKACIJA I PODIZANJE JAVNE RAZINE SVIJEŠTI

Osiguranje potpune integracije osoba s invaliditetom u društvo, ne može se ostvariti bez pristupa informacijama preko odgovarajućega komunikacijskog sustava. Za bolje razumijevanje mjera i aktivnosti na ovom području Velikogoričke strategije potrebno je istaknuti definicije pojmova komunikacije i jezika, čije je razumijevanje od velike važnosti za kvalitetan život osoba s invaliditetom. Tako **komunikacija** podrazumijeva govorne i znakovne jezike, prikazivanje teksta, Brailleovo pismo i taktilnu komunikaciju, krupni tisak, zvučne zapise, pristupačne multimedije, osobne čitače i alternativne oblike, sredstva i oblike komunikacije, uključujući pristupačne informacijske i komunikacijske tehnologije.

Jezik obuhvaća govorene i znakovne jezike i druge oblike negovornih jezika.

Brze promjene i razvoj u svijetu informatike i komunikacija uvjetuju i način na koji ljudi međusobno komuniciraju, obavljaju poslove i koriste usluge i informacije. Tehnološki napredak treba pomoći svim građanima u poboljšanju kvalitete života, a nikako ne smije biti

faktor koji još snažnije isključuje pojedine društvene skupine. Osobe s invaliditetom trebaju snažniju pomoć društva da im omogući korištenje novih tehnologija kako bi ostvarili dobrobit tehnološkog napretka. **Oštećenje ne smije biti razlog nedostupnosti informacijama i tehnologiji. Javne se službe trebaju pobrinuti za to da svoje informacije učine dostupnima i prilagođenima osobama s različitim vrstama oštećenja.**

U razvoju standarda i oblikovanja novih komunikacijskih i informacijskih sustava potrebno je konzultirati predstavnike osoba s invaliditetom.

Kako bi osobe s invaliditetom mogle razvijati svoje potencijale potrebno je podržavati i njegovati pozitivnu percepciju prema njihovom sudjelovanju i doprinosu funkcioniranju zajednici u kojoj žive.

MJERA 41.

Popularizacija korištenja Hrvatske knjižnice za slijepe te informatičke opreme za slijepe osobe, koja je instalirana u Gradskoj knjižnici Velika Gorica

Aktivnost: Sa ciljem poboljšanja pristupa informacijama osobama s oštećenjem vida, provodit će se sljedeće aktivnosti:

- informiranje udruga, ustanova i građana o mogućnostima i načinu korištenja knjižnične građe Hrvatske knjižnice slijepih
- informiranje udruga, ustanova i građana o mogućnostima i načinu korištenja računala za slijepe osobe koje se nalazi u Gradskoj knjižnici Velika Gorica

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Rok: Kontinuirano.

MJERA 42.

Izrada Vodiča za osobe s invaliditetom

Aktivnosti: U svrhu informiranja osoba s invaliditetom o pristupačnosti javnih ustanova te njihovim pravima provodit će se :

- tiskanje Vodiča za osobe s invaliditetom
- tiskanje Vodiča i na Brailleovom pismu

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Udruge koje okupljaju i programski djeluju u korist osoba s invaliditetom

Rok: 31.12.2009.

MJERA 43.

Provedba informativne kampanje o izjednačavanju mogućnosti za osobe s invaliditetom

Aktivnosti: U svrhu provedbe informativne kampanje za osobe s invaliditetom, provodit će se sljedeće aktivnosti:

- tiskanje letaka, velikih plakata, senzibiliziranje javnosti putem medija
- uključivanje djece, likovnih umjetnika i poznatih osoba u provođenje kampanje
- uspostavljanje suradnje s udrugama i ustanovama na području Grada Velike Gorice

Nositelji:

Udruga za unapređenje odgoja i obrazovanja Gorica

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Rok: Kontinuirano.

MJERA 44.

Provođenje istraživanja o poštivanju prava osoba s invaliditetom

Aktivnosti: Kako bismo utvrdili Indeks poštivanja prava osoba s invaliditetom u Velikoj Gorici te kako bismo mogli pratiti uspješnost provođenja strategije provest će se :

- snimka stanja pomoću standardiziranog upitnika prije usvajanja Strategije i na kraju provođenja Strategije
- analiza i prezentacija dobivenih rezultata

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Udruge koje okupljaju i programski djeluju u korist osoba s invaliditetom

Rok : Kraj studenog 2008. godine.

MJERA 45.

Medijsko praćenje rada udruga koje okupljaju osobe s invaliditetom i koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom

Aktivnosti: U svrhu medijskog praćenja rada udruga, provoditi će se sljedeće aktivnosti:

- prezentacija programa rada udruga u medijima

Nositelj:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Udruge koje okupljaju i programski djeluju u korist osoba s invaliditetom
Mediji

Rok: Kontinuirano.

MJERA 46.

Upoznavanje javnosti sa iskustvima i problemima osoba s invaliditetom

Aktivnost: Sa ciljem senzibiliziranja javnosti za probleme i iskustva osoba s invaliditetom provodit će se:

- organizacija okruglih stolova i tribina, tiskovnih konferencija i sl. za stručnu i širu javnost

Nositelj:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Udruge koje okupljaju osobe s invaliditetom

Rok: Kontinuirano.

MJERA 47.

Tiskanje i distribucija slikovnice „Bontončić ili kako svima biti prijatelj” te brošure „Bonton u svakodnevnoj komunikaciji sa osobama s invaliditetom“

Aktivnosti: Sa ciljem podizanja i razvijanja svijesti o prihvaćanju različitosti te promjene stavova prema osobama s invaliditetom provodit će se:

- distribucija slikovnice „*Bontončić ili kako svima biti prijatelj*“ učenicima osnovnih škola
- distribucija brošure „*Bonton u svakodnevnoj komunikaciji sa osobama s invaliditetom*“ za odrasle
- postavljanje plakata na javnim mjestima

Nositelj:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Rok: a) početkom školske godine
b) prilikom javnih događaja u organizaciji udruga osoba s invaliditetom
c) kontinuirano

MJERA 48.

Provođenje projekta „Živimo zajedno ali s razlikama“

Aktivnosti: Sa ciljem senzibiliziranja djece za prihvaćanje različitosti od najranije dobi provodit će se sljedeće aktivnosti:

- predstava „*Živimo zajedno ali s razlikama*“ u svim objektima dječjih vrtića na području Grada Velike Gorice te nižim razredima osnovnih škola

Nositelj:

Dječji vrtić „Ciciban“

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Rok: Kontinuirano.

MJERA 49.

Postavljanje znaka „Ako ste uzeli moje parkirno mjesto, hoćete li uzeti i moj invaliditet?“ na parkirališna mjesta označena znakom pristupačnosti

Aktivnost: S ciljem poticanja odgovornog ponašanja vozača te njihove senzibilizacije provodit će se sljedeće aktivnosti:

- pored znaka pristupačnosti za osobe s invaliditetom na parkirališnim mjestima i postavljanje znaka „*Ako ste uzeli moje parkirno mjesto, hoćete li uzeti i moju invalidnost?*“
- stvoriti uvjete kojima se osobama s invaliditetom, koje posjeduju znak pristupačnosti, osigurava mogućnost besplatnog parkiranja na svim parkirnim mjestima na javnim parkiralištima Grada Velike Gorice
- sankcioniranje osoba koje ne posjeduju znak pristupačnosti i nisu osobe s invaliditetom a nepropisno su parkirali svoje vozilo na parkirno mjesto predviđeno za vozilo kojim se prevoze/koriste osobe s invaliditetom

Nositelj:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Upravni odjel za prostorno uređenje i graditeljstvo

Rok: 2009. godina

MJERA 50.

Obilježavanje Međunarodnog dana osoba s invaliditetom

Aktivnosti: Prilikom obilježavanja Međunarodnog dana osoba s invaliditetom organizirat će se:

- kulturne aktivnosti
- postavljanje prigodnih plakata na javnim mjestima

Nositelj:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Udruga osoba s invaliditetom

Rok: Svake godine 03. prosinca.

MJERA 51.

Obilježavanjem Dana osoba s invaliditetom i Dana Udruga osoba s invaliditetom i ostalih dana Udruga koje se bave socijalnom i humanitarnom djelatnošću, poticati će se volontiranje i volonterstvo u lokalnoj zajednici

Aktivnosti: Sa ciljem poticanja volontiranja u udrugama i ustanovama koje se bave socijalno-humanitarnom djelatnošću, a u svrhu nadopune profesionalnog rada, provodit će se sljedeće aktivnosti:

- iniciranje volontiranja studenata društveno-humanističkih usmjerenja (slanje obavijesti fakultetima o zbivanjima vezanim uz osobe s invaliditetom u Gradu tijekom tih dana i poziv studentima da se tim aktivnostima pridruže)
- organiziranje Dana udruga tijekom proljetnih i ljetnih mjeseci
- organizacija obilježavanja dana Udruga osoba s invaliditetom Grada Velike Gorice (povezati sa „Proljetnim sajmom“)
- obilježavanje Međunarodnog dana volontera
- ostvarivanje suradnje radi organizacije Festivala jednakih mogućnosti u Gradu Velikoj Gorici

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Udruge koje okupljaju osobe s invaliditetom i koje rade u korist osoba s invaliditetom

Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Rok: Kontinuirano.

2.9. CIVILNO DRUŠTVO

Civilno društvo iznimno je važno za osobe s invaliditetom kao prostor za njihovo djelovanje i uključivanje u društveni život, ali i kao značajna nadopuna aktivnosti tijelima državne, regionalne i lokalne samouprave.

Najznačajniji dio civilnog društva su udruge, a udruge osoba s invaliditetom su zbog dugogodišnje tradicije i iskustva, pokretači i nositelji razvoja civilnog društva.

Osobe s invaliditetom preko svojih udruga intenzivno rade na poboljšavanju svojih životnih uvjeta, a vrlo su često jedini prostor njihove samoaktualizacije i mogućnosti ostvarivanja socijalnih kontakata.

Udruge se istodobno javljaju u dvjema ulogama, kao korisnici usluga i, istodobno, kao pružatelji usluga svojim članovima i drugim korisnicima. Udruge osoba s invaliditetom

zagovaraju određene vrednote, prioritete i specifičnosti svoje uže grupacije ili ukupne populacije s invaliditetom.

Njihova je uloga značajna u iniciranju, planiranju i provedbi programa, projekata, mjera, aktivnosti i svih ostalih vrsta i oblika pomoći namijenjenih poboljšanju kvalitete života osoba s invaliditetom.

Strategija temeljena na zahtjevima osoba s invaliditetom koje zajedno sa stručnjacima, osobno ili preko svojih predstavnika sudjeluju u kreiranju i planiranju strategije.

MJERA 52.

Osiguranje poslovnog prostora za rad Udruga koje okupljaju osobe s invaliditetom ili programski djeluju u korist osoba s invaliditetom

Aktivnosti: Kako bi udruge kvalitetno mogle obavljati svoju djelatnost osigurati će se:

- poslovne prostorije za njihov rad
- arhitektonska prilagodba prostora

Nositelj:

Gradsko poglavarstvo Grada Velike Gorice

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Rok: Kontinuirano.

MJERA 53.

Financijska podrška Udrugama koje okupljaju osobe s invaliditetom i programski djeluju u korist osoba s invaliditetom te njihovim programima i projektima

Aktivnost: Sa ciljem pružanja pomoći u provođenju osnovne djelatnosti Udruga koje okupljaju osobe s invaliditetom i koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom, Grad Velika Gorica će u skladu s proračunskim mogućnostima i kvaliteti programa udruga provoditi sljedeće aktivnosti:

- osiguravanje financijskih sredstava za rad Udruga koje okupljaju osobe s invaliditetom i koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom

Nositelj:

Gradsko vijeće

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Rok: Kontinuirano.

MJERA 54.

Poticanje edukacije voditelja i članova udruga za različita područja djelovanja

Aktivnost: U cilju djelotvornog rada Udruga koje okupljaju osobe s invaliditetom poticati će se sljedeće aktivnosti:

- doedukacija voditelja udruga i članova koji sudjeluju u izradi programskih aktivnosti udruga
- organizacija seminara

Nositelj:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Udruge koje okupljaju osobe s invaliditetom

Rok: Kontinuirano.

MJERA 55.

Potpoma udrugama i pojedincima u ostvarivanju prava i pomoći

Aktivnost: U cilju senzibiliziranja potencijalnih sponzora za donacije udrugama i pojedincima te pomoć u ostvarivanju prava u prijavi za natječaje drugih institucija provodit će se:

- upućivanje pisma potpore za dobivanje donacija
- osiguravanje partnerstava u prijavi za natječaje

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Upravni odjel za društvene djelatnosti i udruge osoba s invaliditetom

Rok: Kontinuirano.

MJERA 56.

Poticanje volonterstva u Udrugama koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom i koje okupljaju osobe s invaliditetom

Aktivnosti: U cilju osnaživanja udruga koje okupljaju osobe s invaliditetom poticat će se volontiranje:

- studenata društveno humanističkih znanosti u suradnji s fakultetima
- mladih u suradnji s školama i udrugama mladih
- svih zainteresiranih građana

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Udruge koje okupljaju osobe s invaliditetom i koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom

Rok: Kontinuirano.

2.10. ŠPORT I REKREACIJA

Šport i rekreacija značajne su aktivnosti koje za osobe s invaliditetom ponekad predstavljaju nužnu terapijsku nadopunu. Pokret se kao temeljna biološka potreba realizira kroz ciljanu motoričku aktivnost, bez obzira na to radi li se o osobi bez ili s invaliditetom. Od davnina su ljudi pokazivali interes za bavljenje kineziološkim aktivnostima koje su imale različite predznake - od natjecateljskoga, rekreativnog, do razonode i zabave. Za osobu s invaliditetom kineziološke aktivnosti su osnovna pretpostavka za psihomotoričko prilagođavanje na novonastale uvjete življenja. Invaliditet narušava prostorni integritet samoga čovjeka, pri čemu se kao posljedica javlja otežana komunikacija osobe s invaliditetom i njegove okoline. Osim navedenog problema, osoba s invaliditetom susreće se s nizom arhitektonskih barijera koje prije nije niti zapažala, a nakon nastanka invaliditeta one postaju nepremostive na svim područjima življenja. Sudjelovanje u kineziološkim aktivnostima umanjuje razvoj promijenjenih oblika ponašanja, koja se gotovo uvijek javljaju nakon nastanka invaliditeta i upravo takve aktivnosti mijenjaju samu osobu s invaliditetom i okolinu u kojoj ona živi.

Kako bi osobe s invaliditetom i djeca s teškoćama u razvoju mogla ravnopravno sudjelovati u sportskim aktivnostima sukladno njihovim interesima, Grad Velika Gorica provodit će ove mjere i aktivnosti:

MJERA 57.

Iniciranje osnivanja i podrška u radu športskom društvu za osobe s invaliditetom

Aktivnosti: Sa ciljem organiziranog rekreativnog i natjecateljskog bavljenja različitim vrstama športskih aktivnosti osoba s invaliditetom provest će se:

- osnivanje športskog društva za osobe s invaliditetom
- izrada športskog programa za osobe s invaliditetom
- u skladu s interesima osoba s invaliditetom osigurati će se pristup različitim sportskim disciplinama

Nositelj:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Športsko društvo osoba s invaliditetom Grada Velike Gorice Uspon
Osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice i druge zainteresirane osobe
Hrvatski paraolimpijski odbor
Županijski športski savez Zagrebačke županije
Ustanova za upravljanje ŠRC –om

Rok: Kontinuirano.

MJERA 58.

Dostupnost prostora za djecu i mlade s teškoćama u razvoju u svrhu omogućavanja športskih i drugih aktivnosti osoba s invaliditetom

Aktivnosti: U svrhu omogućavanja izvannastavnih športskih i drugih aktivnosti djeci i mladeži s teškoćama u razvoju radi očuvanja i poboljšavanja njihova zdravlja u skladu s njihovim interesima provodit će se sljedeće aktivnosti:

- prilagodba športskih dvorana potrebama osoba s invaliditetom
- nabava športske opreme za osobe s invaliditetom

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Ustanove osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja

Rok: a.) kontinuirano

b.) sukladno utvrđenoj potrebi

MJERA 59.

Prilagodba prostora i objekata namijenjenih športu i rekreaciji osobama s invaliditetom

Aktivnosti: U cilju rekreativnog i natjecateljskog bavljenja sportom osoba s invaliditetom provesti će se sljedeća aktivnost:

- arhitektonska prilagodba športskih prostora i objekata osobama s invaliditetom

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Upravni odjel za izgradnju, komunalne djelatnosti i promet
Ustanova za upravljanje ŠRC-om

Rok: Kontinuirano.

MJERA 60.

Organizacija športsko- rekreativnih aktivnosti za osobe s invaliditetom

Aktivnosti: Sa ciljem poticanja osoba s invaliditetom na športsko-rekreativne aktivnosti provodit će se sljedeće aktivnosti:

- organizacija različitih športsko-rekreativnih aktivnosti u skladu s afinitetima osoba s invaliditetom
- s ciljem senzibilizacije javnosti za potrebe osoba s invaliditetom poduprijet će se športska druženja i natjecanja osoba s invaliditetom

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Športsko društvo osoba s invaliditetom Grada Velike Gorice „Uspon“
Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj
Udruga Suncokret
Udruge koje okupljaju osobe s invaliditetom

Rok: a) kontinuirano

b) u skladu s interesima osoba s invaliditetom

2.11. KULTURA

Uključenost osoba s invaliditetom u zajednicu ovisi svakako i o tome koliko mogu sudjelovati u stvaranju i korištenju kulturnih vrijednosti. One imaju pravo i trebaju sudjelovati u kulturi, aktivnostima u slobodnom vremenu, sportu i turizmu.

U većini europskih gradova postoji niz problema u ostvarivanju pristupačnosti objekata i kulturnih sadržaja osobama s invaliditetom, s obzirom na to da se, uglavnom, radi o starijim zdanjima ili povijesnim spomenicima kulture. U tom se slučaju uglavnom koristi koncept *razumne prilagodbe*. Uključivanje osoba s invaliditetom u društveni život također podrazumijeva i stvaranje uvjeta pristupačnosti kulturnim dobrima i kulturnim sadržajima Grada Velike Gorice u skladu sa navedenim konceptom.

Kako bi kulturne vrijednosti i kulturni sadržaji postale dostupnije osobama s invaliditetom, provodit će se sljedeće mjere i aktivnosti:

MJERA 61.

Prilagodba objekata i opreme tehničke kulture kao i uključenje osoba s invaliditetom u programe Udruga tehničke kulture

Aktivnosti: Sa ciljem osiguranja uvjeta osobama s invaliditetom za bavljenjem aktivnostima tehničke kulture, osobito informatike provest će se sljedeće aktivnosti:

- prilagodba pristupa prostoru Zajednice tehničke kulture Velika Gorica
- prilagodba objekata tehničke kulture
- uključivanje osoba s invaliditetom u programe Udruga tehničke kulture

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Zajednica tehničke kulture Grada Velike Gorice
Udruge osoba s invaliditetom

Rok: U skladu s interesom osoba s invaliditetom.

MJERA 62.

Podrška kulturnim programima u produkciji udruga i ustanova koje se bave problematikom osoba s invaliditetom te samih osoba s invaliditetom

Aktivnosti: U cilju prezentacije umjetničkog stvaralaštava osoba s invaliditetom te senzibiliziranja javnosti poticat će se sljedeće aktivnosti:

- suradnja s kulturnim ustanovama i udrugama koje produciraju programe namijenjene osobama s invaliditetom
- organizacija kazališnih predstava za osobe s invaliditetom i ostale sugrađane
- organizacija različitih kulturnih događanja za osobe s invaliditetom i ostale sugrađane
- organizacija Tjedna umjetničkog stvaralaštva osoba s invaliditetom i ostale sugrađane

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Udruge koje okupljaju osobe s invaliditetom
Ustanove Grada Velike Gorice

Rok: Povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom
Tijekom godine.

2.12. MEĐUNARODNA SURADNJA

MJERA 63.

Poticanje suradnje i razmjena iskustva s udrugama i institucijama iz inozemstva koje se bave problematikom osoba s invaliditetom

Aktivnosti: Sa ciljem poticanja inozemne suradnje u pogledu uspješnijeg rješavanja problematike osoba s invaliditetom i stručnog usavršavanja poticat će se sljedeće aktivnosti:

- nastavak već započete međunarodne suradnje s Gradom Göteborg-om i ostalim gradovima
- uspostavljanje novih međunarodnih suradnji
- kontaktiranje s gradovima u inozemstvu koji se bave problematikom osoba s invaliditetom (Gradovi prijatelji)
- prezentacija postignuća Grada Velike Gorice u području rješavanja problematike osoba s invaliditetom na međunarodnim/inozemnim konferencijama, skupovima...

Nositelji:

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice

Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj

Rok: Kontinuirano.

ZAVRŠNE ODREDNICE

1. Donošenje i provođenje Velikogoričke strategije zahtijeva sustavnu i stalnu koordinaciju mnogobrojnih sudionika. Funkciju praćenja pojedinih područja djelovanja, koordinaciju i usklađivanje svih djelatnosti na razini Grada Velike Gorice obavljat će Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice sukladno funkciji i djelovanju Povjerenstva za osobe s invaliditetom Vlade Republike Hrvatske.

2. Mjere i aktivnosti navedene u Velikogoričkoj strategiji uspješno će se i pravodobno provoditi samo uz stalnu koordinaciju između pojedinih izvršitelja.

Povjerenstvo bi koordiniralo, poticalo i pratilo provođenje pojedinih mjera, pružalo stručnu i savjetodavnu pomoć nositeljima i suradnicima provođenja mjera i aktivnosti.

Gradska upravna tijela, ustanove i trgovačka društva u vlasništvu Grada Velike Gorice dužni su provoditi mjere i aktivnosti iz Strategije radi promicanja prava i unapređivanja položaja osoba s invaliditetom u Gradu Velikoj Gorici i osiguravanja uvjeta za izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom.

Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj Grada Velike Gorice, u suradnji s drugim mjerodavnim gradskim upravnim tijelima i Povjerenstvom, izradit će Plan provedbe Strategije nakon njezina donošenja.

Upravni odjeli Grada dostaviti će Upravnom odjelu za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj do 15. siječnja svake godine izvješća o provedbi mjera iz svoje mjerodavnosti. Upravni odjel za društvene djelatnosti, školstvo i predškolski odgoj će do 1. veljače objedinjeno izvješće dostavljati Povjerenstvu.

Povjerenstvo će jednom godišnje izvijestiti Gradsko vijeće o provedbi mjera i aktivnosti iz Velikogoričke strategije.

Grad Velika Gorica će, nakon donošenja Velikogoričke strategije, tiskati istu u crnom tisku, na Brailleovom pismu te će je objaviti na web stranicama.

3.Strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice u razdoblju od 2009.-2013. objavit će se u Službenom glasniku Grada Velike Gorice.

KLASA:

URBROJ:

PREDSJEDNICA
GRADSKOG VIJEĆA
Vesna Škare Ožbolt